

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

NADALJEVANJE RAZPRAVE V PARLAMENTARNIH KOMISIJAH O VLADNIH DAVČNIH UKREPIH

Poslanska ustavna komisija zavrnila del odloka o davčnih spremembah

Vlada bi morala predložiti navaden zakonski osnutek in ne zakonski odlok glede sprejema v službo novih uslužbencev davčne uprave - Tudi v senatu so začeli razpravljati o davčnih ukrepih

RIM, 17. — Ustavna komisija poslanske zbornice je danes med preučitvijo vladnega zakonskega odloka o davčnih spremembah soglasno zavrnila drugi del zakonskega odloka, vključno poglavje, ki se nanaša na sprejem v službo nekaj več kot 12.000 novih uslužbencev za finančno upravo. Ustavna komisija je označila za protustavne vse člene zakonskega odloka od 13. do 20., ki se nanašajo na okrepitev službe finančne uprave. Obenem je komisija dala ugodno mnenje za ostali del zakonskega odloka.

Čeprav odločitev ustavne komisije poslanske zbornice je samo posvetovalna, je vendar vzbudila veliko presenečenje v vladnih krogih. Minister za finance pa je že izjavil, da je sklep ustavne komisije poslanske zbornice «nevezaven», češ da je treba z izrednim ukrepom v najkrajšem času sprejeti v službo nove uslužbence, če se hoče, da bo davčna uprava v stanju, da izpolnjuje svojo nalogo. Ustavna komisija pa meni, da mora vlada o tej za-

nem pa so izkoristili priložnost, da so odgovorili na nekatere večerajšnje kritike in pripombe oozicije.

Proračunski minister Giolitti je v zvezi s kritikami, da so davčni ukrepi krivični in da je davčna obremenitev krivično razdeljena, izjavil, da ti ukrepi ene bremenijo nižjih dohodkov. Nato je dodal, da vlada ni mogla pritisniti na ožje število visokih dohodkov, ker je bilo treba zagotoviti veliko vsoto denarja državnemu zakladu. Menil je, da bodo zrtve plačane za okrepitev produktivnosti, saj bodo novi davčni dohodki služili za okrepitev posebnih kreditov malim in srednjim podjetjem, izvozu, kmetijstvu in Jugos.

Prav tako odločno je zagovarjal davčne ukrepe proti kritikam opozicije zakladni minister Colombo, ki je med drugim dejal: «Ali se ima pogum najprej poseči na področje kreditov in davkov, ali pa je treba odkrito povedati, da se hoče vsiliti državljanom prikrita progresivna pristojbina na dohodke, ki jo predstavlja 20 odst. letne inflacije.» Tanassi, finančni minister pa je izjavil, da je vlada pripravljena sprejeti morebitne izboljševalne popravke, «ki pa ne smejo spremeniti bistva sprejete gospodarske politike». Zavrnili je komunistični predlog o dvojni ceni bencina, češ da bi to «spolnoma sprostilo potrošnje».

V razpravi so komunistični predstavniki ponovili svoje že objavljeno stališče, da vladni davčni ukrepi bremenijo predvsem delavce in nižji srednji sloj in ne bodo prizadeli visokih dohodkov. Poleg tega pa so izrazili zaskrbljenost, da bodo ti ukrepi pospešili recesijo. Demokristjanski predstavniki pa so zagovarjali stališče vlade.

Leva struja krščanske demokracije «Forze nuove» je danes objavila sporočilo, v katerem polemizira s socialističnim ministrom za proračun Ciolittijem, ki je včeraj dejal, da nima smisla izgubljati mnogo časa za razpravo o davčnih ukrepih, «ker nas čakajo mnogo bolj važna vprašanja in naloge». «Forze nuove» pravijo, da bi imel minister prav, če bi obstajala povezava med davčnimi ukrepi in «bolj važnimi nalogami, ki nas čakajo». Ker pa je povezanost ni in niso o njej trije finančni ministri niti govorili, se mora demokristjanski levičar nujno strinjati z velikim delom stališča komunistične opozicije. Struja «Forze nuove» pravi, da se vlada s svojimi ukrepi niti ne dotika osnovnih vprašanj socialnih reform, ljudskih gradenj in kmetijstva. Samo povezava med konjunkturalnimi in strukturalnimi ukrepi bo omogočila, da se preneči morebitna politična kriza v najbolj vročih avgustovskih dneh.

Na Montecitorioju pa so se danes sestali načelniki poslanskih skupin KD, PSI in PSDI in sklenili, da je vladna večina pripravljena dogovoriti se z vlado o morebitnih popravkih davčnih in ostalih konjunkturalnih ukrepov, katerih bistvo se ne sme spremeniti. Zdi se, da so govorili tudi o zavrnitvi vladnega ukrepa o okrepitevi finančne uprave v ustavni komisiji poslanske zbornice in se dogovorili, da ne bodo upoštevali njenega mnenja. Socialisti Mancini je danes potrdil, da njegova stranka ne bo pristala na noben popravek, ki bi «količinsko spremenil vsebino davčnih ukrepov».

Prve praske v komisijah med opozicijo in vladnimi strankami glede vladnih davčnih ukrepov kažejo, da se bo v avli vnel zelo oster boj in da bo razprava zelo dolga. Zanimivo je tudi, da v sponad že odkrito posegli tudi parlamentarni demokristjanski levičarji «forze nuove», ki se strinjajo predvsem s kritikami in pripombami komunistov.

Pod predsedstvom ministra za proračun Giolittija se je sestel medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje (CIPE), ki je sklepal o ukrepih, ki jih bo moral sprejeti medministrski odbor za cene (CIP) v nadomestilo lanskim zakonskim odlokom o zamrznitvi cen 21 vrst blaga široke potrošnje, ki zapadejo 31. julija.

Vlada se je odločila, da bo po 31. juliju izvajala predvsem nadzorstvo nad cenami od proizvodnje do potrošnje. Po sestanku je minister za kmetijstvo Bisaglia izjavil, da bo vlada jamčila za cene navadnega kruha, navadnih testenin, sladkorja, navadnega oljčnega in semenskega olja. V tem mislu je medministrski odbor za gospo-

Rizzoli postal edini lastnik Corriere della Sera

MILAN, 17. — Rizzoli je od danes edini lastnik največjega italijanskega dnevnika «Corriere della Sera». V nekaj dneh je kupil vse tri tretje delnice, ki so bile v posesti Marie Crespi, petrolejskega industrijca Morattija in Agnellija.

Takoj po sporočilu o odkupu Angeli Rizzoli, poblaščen upravitelj družbe «Založniške hiše Rizzoli» prišel na sedež milanskega dnevnika in se tam sestel z upravitelji ter ravnatelji dnevnikov in periodičnih izdaj. Pozneje se je Angelo Rizzoli srečal z uredniškim odborom in s tovarniškim svetom dnevnika.

Danes zasedanje državnega sveta krščanske demokracije

RIM, 17. — Jutri se bo začelo zasedanje vsedržavnega sveta krščanske demokracije. Tajnik Fanfani bo imel uvodno poročilo, nakar bodo zasedanje prekinili in se bo nadaljevalo v četrtek. Zasedanje vsedržavnega sveta KD se začne v izredno napetem ozračju. Nekatere skupine so v preteklih dneh predlagale, naj bi ustanovili enotni politični urad, ki naj bi delal vzporedno s tajništvom stranke. Drugi temu nasprotujejo in pravijo, da bi bilo to «grobo posemanje» komunistov. Dejstvo je, da se je v zadnjih tednih vrela med strujami krščanske demokracije ostru paletnika o vodenju stranke politike sedanjega tajnika Forlanija.

Enotno vodstvo, ki so ga sestavili na lanskem kongresu, se je nedavno razbilo z izgonom iz vodstva predstavnikov leve. Fanfani ne uživa velikega zaupanja niti pri večini strankinih poslancev. Ti so dali že nekaj pobud, da bi tajniku odvzeli določeno oblast in ga «ukrotili». Sicer pa se bo na zasedanju vsedržavnega sveta težko zgodilo kaj presenetljivega, saj so že na večerajšnjem zasedanju demokristjanski poslancev opozorili, da je sicer treba iskati nove poti, da pa se mora stranka pripraviti na deželne in upravne volitve, ki bodo prihodnje leto.

Izvoljeni ciprski predsednik nadškof Makarios ob svojem prihodu v Veliko Britanijo, kjer se je sestel s premierom Wilsonom

FAŠISTIČNI VOJAŠKI UDAR OGROŽA MIR V SREDOZEMLJU

Kriza na otoku Cipru se zaostruje Grčija in Turčija na robu spopada

Predsednik Makarios prispel v London na pogovore z britansko vlado - Med spopadi na Cipru je bilo več sto ranjenih - Stopnjevanje pomorske dejavnosti v Egejskem morju

Včeraj popoldne je v znanem londonskem stolpu eksplodirala močna bomba, ki je terjala eno smrtno žrtev in okrog 40 ranjenih, od katerih jih je deset v življenjski nevarnosti. Policija sumi, da so atentat pripravili teroristi IRA. Na sliki: britanski vojniki pred londonskim stolpom takoj po atentatu (poročilo na VI strani)

LONDON, 17. — Ciprski predsednik nadškof Makarios je danes jutraj prispel v Veliko Britanijo, kjer ga je na letališču dočkal podtajnik za zunanje zadeve David Ennals. Glasnik zunanjega ministrstva je poudaril, da so Makarios dočakali kot zakonitega predsednika Cipra. V neuradnem poročilu, ki ga je jutraj objavila tiskovna agencija Press association je rečeno, da bo Makarios našel v Londonu široko podporo. V noli tudi podčrtujejo, da je Velika Britanija podzvela korake v Atenah, da bi dosegla umik grških častnikov, ki so vodili državni udar, s Cipra.

Britanski tisk podčrtuje danes velik politični pomen, ki ga ima dejstvo, da je predsednik Makarios ostal živ. Časopis poudarja, da je Makarios ni odstopil in da je torej še vedno izvoljeni ciprski predsednik. Dnevnik pravi, da je včeraj britanski tisk, da ima Makarios še vedno podporo večjega dela grškega prebivalstva, Turki pa bi vsekakor raje videli vlado, ki bi jo vodil Makarios, kot pa vojaški režim, ki bi ga vodili grški častniki pod predsedstvom Georgiadesa-Sampsona. Nadškof Makarios je torej še vedno mož, ki lahko ponovno vzpostavi ciprsko neodvisnost, od katere je v mnogoterm odvisen mir na Sredozemlju. Londonski časopis Times pravi, da so grški častniki kršili sporazum iz leta 1960, s katerim je bila ustanovljena ciprska republika, kar vsekakor opravičuje morebitni poseg Velike Britanije in Turčije, ki z Grčijo jamčijo za ciprsko neodvisnost.

Ob svojem prihodu v Veliko Britanijo je Makarios imel tiskovno konferenco, na kateri je poudaril, da je še vedno edini zakoniti ciprski predsednik, saj ga je izvolilo ciprsko ljudstvo. Dejaj je tudi, da bi raje ostal na Cipru, med ljudstvom, okoliščine pa so narekovale njegov takojšnji odhod z otoka. Makarios je nato opisal, kako je odšel iz Nikozije in kako je večkrat govoril po radiu iz Pafosa. Včeraj je manjša pomorska enota ciprskih narodne garde, ki jo vodijo uporni grški častniki, bombardirala radijsko postajo in jo uničila.

Makarios je nato obožal grški fašistični režim, da je organiziral zaroto, ki so jo izvedli grški častniki v službi pri ciprski narodni gardi. Dejaj je, da so ga uporniki skušali palačo z minometi in drugim težkim orožjem. Prepričani so bili, da je umrl pod ruševinami in so zato sporočili po radiu vest o njegovi smrti. Nadškof je nato izrazil hvalno pesem britanski vladi, ki mu je omogočila, da je zapustil Cipr in se je zatekel na Malto ter nato dopotaval v London. Poudaril je, da je njegov namen odpotovati v New Yorku, da bi spregovoril pred varnostnim svetom OZN.

Popoldne se je Makarios sestel z angleškim ministrskim predsednikom Wilsonom, s katerim se je pogovarjal približno eno uro. Pogovora se je udeležil tudi ciprski visoki komisar v Londonu Kostas Axiotis. Popoldne se je Makarios srečal tudi z zunanjim ministrom Callaghanom. Doslej še ni jasno ali bo sestel tudi s turškim predsednikom vlade Bulentom Ecevitom, ki bi moral v letu današnjega dne dopotovati v Veliko Britanijo.

Medtem se napetost med Grčijo in Turčijo stopnjuje. Vojski obeh držav sta v pripravnem stanju že od samega začetka ciprske krize. Kot znano je Turčija naslovlila na britansko vlado poziv za skupni poseg, da bi ponovno vzpostavili ciprsko neodvisnost. Iz dobro obveščenih turških krogov poročajo, da bo Turčija kaj kmalu dala grškim častnikom, ki so organizirali in vodili državni udar, ultimatum in da bo Turčija splošnovala svojo vlogo poroka ciprske neodvisnosti, kot določa sporazum iz leta 1960. Ankaraška vlada je baje zahtevala od upornikov, naj se takoj

predajo in izročijo orožje ter naj se zakoniti predstavniki ciprskega ljudstva nemudoma vrnejo na oblast. Iz istih krogov poročajo, da bi namen morebitnega turškega posega na Cipru bil samo ponovna vzpostavitev ustavnega reda na otoku, poseg ne bi nikakor bil namenjen proti Grčiji ali pa proti grški skupnosti na Cipru. Če bi Grčija virala to pobudo, bi bila odgovornost za morebiten spopad zgolj njena, ugotavljajo v Turčiji. Poročajo, da so turške vojaške oblasti premestile precejšnje število čet v osebale kraje, kjer naj bi čakale, da se vrkajo na ladje.

Iz Aten medtem poročajo, da je bilo v teku spopadov na Cipru kakih 300 mrtvih žrtev, večje število ljudi pa je bilo ranjeno. V grškem glavnem mestu so zelo zaskrbljeni zaradi zadnjih turških izjav o vojaškem posegu na Cipru. Grške potniške ladje so takoj zapustile turška pristanišča. Egejsko morje pa je polno grških, turških, sovjetskih in ameriških ladij.

Zaskrbljenost v Jugoslaviji zaradi ciprskih dogodkov

Tito označil ciprskega predsednika kot velikega prijatelja Jugoslavije in vztrajnega zagovornika nevtršenosti

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 17. — Prevrta na Cipru je še vedno v središču pozornosti jugoslovanske javnosti, kajti gre za prijateljsko nevtršeno državo in njenega predsednika Makariosa, uglednega borca za neodvisnost in svobodo svojega ljudstva, za enakopravne odnose med narodi, za mir in napredek na svetu velikega prijatelja Jugoslavije in osebnega predsednika Tita.

Predsednik Tito je sinoči v Zagrebu poleg ocene, ki jo je dal v zvezi z dogodki na Cipru v govoru pred političnim aktinom, dal posebno izjavo, v kateri je poskus prevrata na Cipru ocenil kot najbolj grobi napad na neodvisnost, suverenost in integriteto republike Cipra, njegovo vlado in predsednika Makariosa. Tita je posebno ogrožila vest, da so hoteli ubiti predsednika Makariosa, velikega prijatelja Jugoslavije, simbola osvobodilnega borce za enakopravne odnose, uglednega borca za neodvisnost, suverenost in svobodo svojega ljudstva, za enakopravne odnose med narodi, za mir in napredek na svetu velikega prijatelja Jugoslavije in osebnega predsednika Tita.

Tito v izjavi poudarja velik pripevek predsednika Makariosa pri ureditvi načela in smotra nevtršenosti, svobode in za mir, nevtršenost in svobodo vseh narodov ter opozarja na nevarnost te obrzožene intervencije v neposredni bližini žarišča krize na Bljnjem vzhodu. Pomočnik zveznega tajništva za

zunanje zadeve Slavoljub Petrović je poklical danes v zvezno tajništvo odpravnik poslov grškega veleposlanika v Beogradu Kostantina Lideropolosa ter v imenu jugoslovanske vlade izrazil ostro nezadovoljstvo in protesta zaradi napada na predsednika Makariosa in zakonito vlado Cipra. Petrović je poudaril, da je s tem ustvarjeno nevarno stanje ne le na Cipru, zemveč v Sredozemlju in na Bljnjem vzhodu. Pomočnik zveznega tajništva za zunanje zadeve Jugoslavije je je opozoril grškega diplomata, da jugoslovanska vlada smatra predsednika Makariosa in njegovo vlado za edina zakonita zastopnika republike Cipra in da zahteva, da se s Cipra nujno odstranijo grški častniki.

Jugoslovanski veleposlanik v Sofiji Ante Drdnić je obiskal včeraj popoldne bolgarskega zunanjega ministra Mladenova, s katerim je izmenjal misli o najnovijem položaju na Cipru. Ob tej priložnosti je bilo obojestransko ugotovljeno, da ta brutalen napad ogroža mir in varnost na področju Sredozemlja, Balkana in na svetu sploh. Po vesteh radia Bukarešta je zunanji minister Romanje zavarušeno povabil danes grškega veleposlanika od katerega je zahteval, da sporoči grški vladi globoko zaroženo intervencije v neposredni bližini žarišča krize na Bljnjem vzhodu. Pomočnik zveznega tajništva za

SEJA IO SINDIKALNE FEDERACIJE

Iskanje skupnega stališča do vlade

Razprava se je nadaljevala pozno v noč

RIM, 17. — Izvršni odbor sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL je danes ves dan nadaljeval z razpravo o stališču, ki naj bi ga sindikalne organizacije enotno zavzele do vladne gospodarske politike in do njenih davčnih ukrepov. Po dolgi razpravi je bil nocoj predložen skupščini osnutek enotnega stališča, ki pa je takoj naletel na številne popravke in kritike. Zato so sestavili posebno delovno skupino, v kateri so tudi trije glavni tajniki Lama, Storti in Vanni. Delovna skupina je ob polnoči še vedno proučevala spremembne predloge, ki naj bi jih sindikalne organizacije dale vladi, da se spremeni davčni odloki in ukrepi o povišanju tarif javnih storitev. Zasedanje se je zavleklo dolgo v noč.

Po večerajšnjem stališču nekaterih voditeljev CGIL, da je treba napovedati vsedržavno splošno stavko, da se prislili vlado, da bo sprejela sindikalne zahteve, so danes nekateri predstavniki CISL in UIL temu oporekali. V dolgi razpravi se je sicer večina opredelila za splošno stavko. Drugi pa zagovarjajo privedite tako imenovane «vsedržavne dnevalne boje», med katerim naj bi stavalci samo nekaj ur in naj bi privedili po vsej Italiji na delovnih mestih skupščine in shode. Med današnjo razpravo je bila skrb vseh treh

sindikalnih organizacij, da se doseže enotno stališče, da se sestavijo enotne zahteve, ki bodo poslale vladi in da se sprejme enotni sklep o akcijskih pobudah.

Reakcije ob ukinitvi uvoza govejega mesa v države EGS

RIM, 17. — Italijanske kmetijske organizacije so sprejele z zadovoljstvom ukrepe na področju živinoreje, ki jih je sinoči sprejel ministrski svet EGS. Še zlasti ugodno so komentirali ukrep, ki prepoveduje uvoz govejega mesa iz tretjih držav do 31. oktobra. Ukinitve uvoza govejega mesa bo še zlasti prizadela Jugoslavijo in nekatere dežele vzhodne Evrope, ki so v zadnjih letih z ugodnimi cenami svojih proizvodov osvojili dober del italijanskega trga. K tem državam je treba pristi tudi nekatere dežele Južne Amerike, iz katerih Italija uvažava predvsem zamrznjeno meso. V letu 1973 je Italija uvozila 86 tisoč 171 ton zamrznjenega govejega mesa, v skupni vrednosti 87 milijard 698 milijonov lir. Iz Jugoslavije je Italija lani uvozila za 76 milijard lir svežega mesa, iz Poljske 20 milijard, iz Madžarske 20 milijard ter iz Romunije 32 milijard. V prvih treh mesecih letos pa so Jugoslavija, Vzhodna Nemčija, Poljska, Madžarska in Romunija izvozile v Italijo za 47 milijard 300 milijonov lir živih goved.

RIM, 17. — Italija in Irak sta danes podpisala desetletni sporazum o sodelovanju na industrijskem, poljedelskem in drugih področjih, katerega vrednost presega 2.000 milijard lir. Sporazum sta podpisala zunanji ministri Moro za Italijo in Taka za Irak. Iraskega zunanjega ministra je sprejel tudi predsednik vlade Rumor, ki se je z gostom, ki se pravi poročilo vladnega predstevstva, zadržal v prijateljskem pogovoru.

Pod predsedstvom ministra za proračun Giolittija se je sestel medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje (CIPE), ki je sklepal o ukrepih, ki jih bo moral sprejeti medministrski odbor za cene (CIP) v nadomestilo lanskim zakonskim odlokom o zamrznitvi cen 21 vrst blaga široke potrošnje, ki zapadejo 31. julija.

Vlada se je odločila, da bo po 31. juliju izvajala predvsem nadzorstvo nad cenami od proizvodnje do potrošnje. Po sestanku je minister za kmetijstvo Bisaglia izjavil, da bo vlada jamčila za cene navadnega kruha, navadnih testenin, sladkorja, navadnega oljčnega in semenskega olja. V tem mislu je medministrski odbor za gospo-

darsko načrtovanje dal navodila medministrskemu odboru za cene, ki ima nalogo, da izvaja sprejete sklepe. Vlada je poskrbela, da bo državna ustanova AIMA poskrbela, da bodo omenjena živila na razpolago potrošnikom po zajamčenih cenah s posegom na tržišču z zaščito iz svojih skladišč. To naj ujamčeno stalnost cen omenjenih najnujnejših živil.

Sklep CIPE o cenah in napoltil medministrskemu odboru za cene v pogledu kmetijskih pridelkov in proizvodov živilske industrije za šiviljo, potrošnje vsebuje tudi seznam posameznih živil. Gre, kot smo omenili, za osnovna živila, o čemur katerih bodo neposredno odločili pokrajinski odbori za cene po navo-

dilih medministrskega odbora za cene.

Poleg kruha, olja in testenin bodo pod nadzorom tudi cene mleka za široko potrošnje, soli in sladkorja. Pokrajinski odbori za cene pa bodo opredelovali cene boljših vrst olivnega in semenskega olja, mlečnih izdelkov, posebnega mleka, svinjine, ovčjega in konjskega mesa, perutnine in kunccev, raznih salam, šunke in drugih mesnih izdelkov široke potrošnje. Nadzorovali bodo tudi cene konzerviranih in globoko zamrznjenih rib in mesa ter cene konzervirane- g paradiznika.

V bistvu, se bo zajamčeno nadzorstvo nad cenami najnujnejših živil izvajalo več ali manj po starem na-

DANES

V senatu se je danes nadaljevala razprava o vladnih zakonskih odlokih o povišanju davkov in drugih konjunkturalnih ukrepih. Trije finančni ministri so tudi senatu komunicirali, kot včeraj v kbrati, na so zložili stališče vlade. Hkrati pa so odgovorili na nekatere večerajšnje pripombe in kritike opozicije. Ustavna komisija poslanske zbornice pa je med današnjo preučitvijo zakonskega odloka o davčnih spremembah soglasno zavrnila del odloka, ki se nanaša na spremembe osebja davčne uprave in predvsem na najete 12.000 novih uslužbencev. Mnenje komisije je sicer samo posvetovalno, vendar pa je v vladnih krogih vzbudilo veliko presenečenje. Če bo vlada to mnenje upoštevala, bo morala sestaviti navadni zakonski osnutek, ki ga mora parlament redno odobriti.

Predsednik Makarios je prispel v London na poti v New York, kjer se bo udeležil zasedanja varnostnega sveta OZN, na katerem bo ortal potek dogodkov na Cipru. V Londonu se je sestel z ministrskim predsednikom Wilsonom in z zunanjim ministrom Callaghanom. Oba sta izjavila, da je Makarios edini zakoniti predsednik ciprske republike, saj ga je izvolilo tamkajšnje ljudstvo.

Medtem se je napetost med Grčijo in Turčijo se zaostrila. Turčija, kot ena od treh držav, ki jamčijo za neodvisnost in ozemeljsko nedotakljivost Cipra, grozi, da bo posegla v obrambo neodvisnosti ciprske republike, da bi ponovno vzpostavili demokratski red. Vojski obeh držav sta že tri dni v stanju pripravnosti.

DANES BO OBČINSKI SVET RAZPRAVLJAL O TARIFAH ACEGAT

CENA VOZNEGA LISTA SE BO ZVIŠALA OD 50 NA 100 LIR

Obšutna zvišanja tarif za vodo in plin - Predvidena razprava o kritičnem finančnem stanju Stalnega slovenskega gledališča

Občinski svet je v noči med torkom in sredo zasedal do tretje ure zjutraj in končno odobril z glasovi leve sredine sklep, da se vpiše v proračun za leto 1975 deficit občinskega podjetja ENCO in da bo občina nastopila kot zasebna stranka v procesu proti upraviteljem ustanove, v kolikor bodo kazensko preganjani. Služba občinskega odbora, ki ga je obrazložil odbornik Abate, najprej govori o ureditvi položaja oseba, ki je dobilo zaposlitev v drugih uradih, nato pa o deficitu, ki je znašal 521 milijonov lir, h katerim je treba se pristeti stroške za tri občinske službe, ki so bili zaposleni v ustanovi in stroške za prostovoljno iz. to, tako da znaša celotni izdatki 569 milijonov lir.

Seveda je prišlo okrog tega sklepa do zelo živahne razprave, v katero je posegel z dolgimi govori kar pet svetovalec MSI. Opozicija je zahtevala, da občinski svet imenuje preskivalno komisijo, kar pa je večina zavrnila, češ da ni mogoče vnaprej izreči politične obsodbe, da ima celotno zadevo v rokah sodišče in da bi taka komisija pomenila v določni meri nezuparjevalno odločitev.

Po vsej verjetnosti bo prišlo do dolge in živahne razprave tudi danes, saj bodo na dnevnem redu važni sklepi in med njimi zvišanje tarif ACEGAT ter prispevki trem gledališčnim ustanovam.

Upravni svet ACEGAT je v četrtek 11. t.m., občinski odbor pa v petek, 12. julija, odobril nove tarife ACEGAT, ki so med drugim predvidevajo, da se zviša vozni listek od 50 na 100 lir. Seveda pa ti povški ne bodo odoreni tako zlahka, saj so komunisti že napovedali ostro opozicijo na seji komisije, ki se je sestala včeraj. Z druge strani pa smo izvedeli, da se zelo resno upirajo tudi socialisti in, da je podžupan Guiricini po nalogu tajnika Gherisija, na včerajšnji seji občinskega odbora predlagal, da se sklep odloži na jesen.

Med najbolj ostrimi ukrepi je vse. kakor zvišanje voznega lista na 100 lir, kar skusa odbor omiliti s tem, da bi ustanovi mesečno vozovnico, ki bi stala za eno vožnjo 2.500 lir, za dve 3.000 lir in za vse proge 4.000 lir. Dijaški in vojaški bi imeli popust 50 odstotkov. Osebe, ki imajo več kot 65 let in ki nimajo več kot 80.000 lir mesečnega dohodka pa bodo prejela mesečno vozovnico za 200 lir.

Predlog sklepa predvideva zvišanje tarif za vodo: do porabe 27 kubičnih metrov na dva meseca bi ostala tarifa nespremenjena, od 28 do 54 kubičnih metrov bi se zvišala od 150 na 300 lir za kubični meter in od 54 dalje bi se progresivno občasno povečala. Za industrijsko porabo vode (v to kategorijo spadajo tudi bar, restorane, mali obrati, obrtniške

delavnice itd.) je dosežaj veljala tarifa, ki je predvidevala za višjo porabo nižjo tarifo, sedaj pa se bo to razmerje obrnilo in se bo tarifa po- prečno zvišala od 40,7 lir za kubični meter na 110 lir. Nekoliko se bo zvišala tarifa za okolice kraje tržaške občine, kjer je bila dosežaj višja, kot za ostale mestne predel. Bistveno pa se je povečala tarifa za mleko in dolinsko občino, kar je sklenilo podjetje, ne da bi se po- svetovalo s prizadetimi občinama, nato povrh ni niti obvestilo županov.

Zvišala se bo tudi tarifa za metan po novem pravilniku.

Z vsemi temi povški nameravajo povečati dohodek občinskega podjetja ACEGAT za 3 do 3,5 milijard lir, tako da se letni deficit znižal od sedanjih devetih milijard na 5,5 do 6 milijard lir. Kot je razvidno iz skupne številke, gre v resnici za občutni pritisk na življenjsko raven prebivalstva.

Na današnji seji tržaškega občinskega sveta bo poleg tega govora tudi o prispevkih občine za tri ob- stoječa gledališča: Verdi, Teatro stabile in Stalno slovensko gledališče. Občinska uprava bo predložila samo ta sklep, vendar pa je očitno, da se bo razveljavila razprava o vseh zapletenih vprašanjih, ki so povezani z gledališko politiko. Predvsem gre za načrte gradnje nove gledališke palače v vrednosti okrog 9 milijard lir, kar pa bi se prav gotovo še povečalo in proti čemur so se že izre- kli predstavniki PSL KPI in proti katerim obstaja tudi v okviru KD dokaj ostra opozicija. Zaradi tega je postalo povsem logično, da se o tem uradno ne bo razpravljalo še zlasti zaradi trenutnega splošnega finančnega stanja.

Razpravljalo pa se bo o kritičnem stanju Stalnega slovenskega gledališča in o zantevi upravnega sveta, da občina podpre gledališče in da predvsem intervenira v Rimu, da se slovensko gledališko ustanovo vključi med stalna gledališča ter da tako prejme ustrezno podporo.

Deželni svet je na včerajšnji seji razpravljalo o pomembnih vprašanjih decentralizacije ter demokratičnega sodelovanja med krajevnimi upravnimi. Razpravo je izval predlog komunistične svetovalske skupine po ustanovitvi takih imenovanih skupnosti med upravami goratih ter gričevnatih področij naše dežele. Na- loga teh skupnosti naj bi bilo gos- podarsko, družbeno in urbanistično načrtovanje. V razpravo, ki se je poleg vprašanja upravne decentrali- zacije dotaknila tudi vprašanja raz- nih reform, je poseglo več svetovalec. Zakonski predlog je orisal Bar- acetini (KPD), nakar so spregovori- li Boschi (MSD), Trauner (PLD), Lonza (PSD), Zamfagnini (PSI), Colli (KPD), Biasutti (KD) ter sam- odrednik deželne uprave Comelli,

ki je predlagal naj komunistična svetovalska skupina svoj predlog umakne, čeprav ni zanikal vredno- sti demokratične udeležbe pri uprav- ljanju.

Baraceti je predlog zavrnil, čemur je sledilo glasovanje. Predlog ni bil sprejet, ker so zanj glasovali samo komunisti. S tem v zvezi je deželno vodstvo socialistične stranke izdalo poročilo, v katerem je re- čeno, da se stranka kljub glasova- nju proti omenjenemu predlogu no- če izogniti reševanju tega pomemb- nega vprašanja.

VČERAJ SO OBJAVILI OCENE LETOŠNJE MATURE

Odličen izid zrelostnih izpitov na slovenskih višjih srednjih šolah

Tako na znanstvenem in klasičnem liceju kot na trgovskem tehničnem zavodu so izdelali vsi kandidati - Na učiteljsku bodo izidi znani danes

Na slovenskih višjih srednjih šolah, razen učiteljskih, so včeraj raz- zobesili izide zrelostnih izpitov. Na znanstvenem in klasičnem liceju «F. Prešeren» so bile ocene sicer znane že predvčeršnjim. Uspeh na teh dveh zavodih ni nikogar posebno pre- senil, saj so bili tudi končni izidi od ob zaključku šolskega leta na- dvse zadovoljivi. Tako je na znanstvenem liceju izdelalo vseh 23 dijakov, na klasičnem pa vseh 15 kandidatov. Večja neznanja je bil, kot običajno, končni izid na Trgovskem tehničnem zavodu «Z. Zois». Skupno se je v prvih juljskih dneh sporelo z iz- praševalno komisijo 38 kandidatov in veliko izmed teh je včeraj predpolne- z neustrešno pričakoval, kdaj bodo razobesili ocene. Na marsikaterem o- brazu smo brali zaskrbljenost in le malo je bilo takih, ki so bili po- polnoma prepričani v uspeh. Zato pa je bilo zadovoljstvo, ki je razzario njihove poglede toliko večje, ko sta iz tajništva končno prinala toliko pričakovana seznama, na katerih je ob slehernem imenu stalo zapisano zrela ali «zrela». Res da je sred- nja ocena nekoliko nižja kot na znan- stvenem ali klasičnem liceju, a po- membeno je to, da smo vsi izdelali, je bilo splošno mnenje. Celotno šolsko je bilo bil viden navdušen nad tem uspehom: «Odkar sem tu v službi, se ne spominjam, da bi bili na maturi vsi izdelali.» In na koncu ni ome- nimo, da so bili z izidom zadovoljni tudi profesorji. Pismeni del izpita so v glavnem vsi dobro opravili, pripo- minjajo, posebno dobro pa so bili kandidati letos pripravljani na ustno

izpraševanje. Naj bo karkoli — z- šolskih klopj Trgovskega tehničnega zavoda stopa v življenje 38 mladih ljudi, od katerih se bodo nekateri takoj zaposlili pri raznih podjetjih, nekaj pa jih bo nadaljevalo študije na univerzi.

Izid zrelostnih izpitov je naslednji:

TRGOVSKI TEHNIČNI ZAVOD «Z. ZOIS»
V. a — Izdelali so: Sonja Cris- mančič, Tamara Crismančič, Grozdana Danov, Lilijana Furjan, Vanda Gomizej, Mirjam Gregori, Teodora Kresesveč, Viviana Kri- zmančič, Graziella Lutin, Viviana Luksa, Sonja Milic, Milva Orel, Lu- cilla Rakar, Ester Sferco, Zdenka Starc, Vanda Svara, Vilma Sirca, Loredana Ukmar, Severina Zam- pieri.

ZNANSTVENI LICEJ «FRANCE PREŠEREN»
Izdelali so: Pavel Bertocchi, No- rina Bogatec, Aleksij Brass, Alenka Franceschini, Branko Jazbec, Miloš Jugovic, Suadam Kapič, Mira Kovačič, Robert Milic, Miran Pece- nlik, Valter Prassel, Peter Pavel, Rodli, Mariza Škerk, Adrijan Sossi, Adrijan Sossi (Jani), Irene Sossi, Alojz Stok, Nelida Ukmar, Karel Zeriali, Aleš Zetko, Boris Zidaric, Sara Zuccoli, Pavel Ferluga (priv.).

KLASIČNI LICEJ
Izdelali so: Vilma Abram, Tama- ra Baldassi, Gabrijela Bevilacqua, Borut Desco, Luiza Gregori, Alenka Legiša, Diego Marega, Suzana Pertot, Serena Repinc, Majda Ter- cioni, Patrizia Zuzek, Fabio Ceudek, Marjano Cijan, Savina Cotič, Ilea- na Sirk.

Najbolji uspeh je na znanstvenem liceju dosegel Suadam Kapič, ki je izdelal s 80/60. Z isto oceno je na klasičnem liceju izdelala Ilea- na Sirk iz Gorice. Na trgovskem tehničnem zavodu pa je bila najbolj- ša Fulvija Sancin z 58/60. Na sloven- skem učiteljsku «Anton Martin Slomšek» bodo končne izide objavili danes po 13. uri.

OBVESTILO SINDIKATA SLOVENSKE ŠOLE
Obveščamo učiteljsko, da je šolsko skrbništvo objavilo listino za po- poverjena in nadomestna službena mesta na šolah s slovenskim učnim jezikom za šolsko leto 1974-75. Lest- vico si je mogoče ogledati od 17. do 18. ure na tajništvu sindikata danes in jutri.

Prav tako obveščamo profesorje, da so bile objavljene lestvice za po- verjena mesta za srednje šole s slovenskim učnim jezikom in da si lestvico lahko ogledajo na zavodu «France Prešeren». Se posebej ob- veščamo profesorje in učitelje, ki se nameravajo upokojiti predčasno po zakonu z dne 24. maja 1970, šte- v. 336, da morajo vložiti prošnjo ne- preklicno do 8. avgusta 1974.

Po členu 17 zakona z dne 30. ju- lija 1973, šte. 477, bodo šolska skrbništva imenovala za stalne od 1. oktobra habilitirane profesorje, ne da bi le-ti vložili kakršno koli posebno vlogo; vsekakor bodo teh imenovani prišli po izvršenih pre- stavitvah profesorjev in imeno- vanju zmagovalcev na natečajih.

V. b — Izdelali so: Pavel Baraz- uti, Darinka Cossutta, Miloš Cossutta, Mariza Dilli, Ondina Germani, Suzan Gustin, Mira Kraus, Magda Kuret, Tatjana Malalan, Ivan Ma- rušič, Patrizia Mauri, Lucija Peter- lin, Fulvija Sancin, Franko Santi, Boris Sardoc, Viljam Slavec, Rada Sossi, Marinko Stopar, Marina Zol- lia.

ZAKLJUČENO RAZDELJEVANJE TELEFONSKIH IMENIKOV
Telefonsko podjetje SIP je zaklju- čilo z razdeljevanjem novih telefo- nskih imenikov. Kdor se ni prejel ime- nika, ga lahko dvigne v uradih SIP po uradni delegat Tržaškega arze- la na zadnji poravnavi račun telefonske naročnine in vrtni stari imenik. U- rad je odprt od ponedeljka do petka od 8.30 do 12.15 in od 15.30 do 16.30.

Prometna nesreča 70-letne skuteristke
Z rešilnim avtomobilom Rdečega križa so včeraj prepeljali v bolniš- nico 70-letno Almo Silvani por. Bra- uca iz Milja. Bila je precej potol- čena po obrazu in udih in so jo zato sprejeli na nevrokirurškem od- delku s prognozo okrevanja v 40 dneh. Vzrok poškodb — trčenje z motornim kolesom v avtomobil. Pri- letna ženska se je namreč nekaj čez polnoce, ob najhuji pripeki, pe- njala s svojim motornim kolesom po Dreveduro D'Annunzio v Miljah, ko jo je nenadoma obšla slabost in je z vozilom tresčila v ustavljeno simco.

OBVESTILO ŽIVINOREJEC
V četrtek, 11. t.m. se je v Do- lini sestavil pripravljalni odbor za ustanovitev zadržnega hleva za re- jo živine sivorjave pasme v dolin- ski občini na srenjskem hribu «Dol- ga krona» (dolinsko Brdo). Člani zadržge so lahko vsi kmetje in ži- vinorejci tržaške pokrajine. Prihod- ni sestanke bo danes, 18. t. m., ob 20.30 v prostorih prosvetnega društva «Valentin Vodnik» v Dolini. Vabljeni vsi kmetje in živinorej- ci tržaškega ozemlja, katere jih bo- pada zanima.

Pripravljalni odbor

SINOČI NA GRAJSKEM DVORIŠČU

«Labodje jezero» v lepi izvedbi varšavskega baleta

Zelo ubran ansambel z odličnimi prvimi plesalci - Dognana koreografija - Imeniten orkester in v njem še zlasti prvi violinist-solist

Letošnje poletne prireditve na tržaškem Gradu so se začele pod srečno zvezdo v vseh ozirih. Le- po vreme (v zadnjih letih je sla- bo vreme sistematično ovrnilo pred- stave), razprodan auditorij in kvali- teten nastop gostujočega ansam- bla, baleta varšavske Opere, ki je še enkrat potrdil visoko raven slovenske in seveda tudi očiten vpliv ruske baletne šole.

Čajkovskega «Labodje jezero» je za vsak baletni zbor ena najtežjih preizkušenj, saj zahteva vsestransko ubran in v plesnem smislu tehni- čno dobeba ansambel, poleg tega pa tudi ustrezno koreografsko po- stavitve in interpretacijsko in zvoč- no neoporečen orkester.

Za balet varšavske Opere je po njegovem sinočnjem nastopu mogo- če reči, da je v vseh teh sestavnih izpričal visoko evropsko raven in da je prav skladnost med njimi ti- sta, ki je pogojevala izvedbo samo. Iz nje je namreč v polnem sijaju zadila osebna in glasbena rom- antičnost, ki je v izvirni koreogra- fiji Mariusa Petipa in Leva Ivanov- iča dobla posem sozvočen okvir, v orkestru pa dognanega glasbenega tolmača pod zanesljivim vodstvom di- rigenta Mieczysława Nowakowskega.

Ce je celoten baletni ansambel izpričal lepo ubranost in znatno tehnično obvladovanje vseh plesnih prvin, potem so seveda še toliko bolj izstopali solisti, med katerimi zlasti Božena Kociolkowska v vlogi Odete - Odile, Dariusz Blazek kot princ, Jarzy Graczyk kot dojni norec in še drugi v manjših ozo- ma plesno manj zahtevnih vlogah. Lepi skupini so sestavljali trije e- liki in štiri mali labodi. Zelo sli- kovitno so bili izvedeni plesi v tret- jem dejanju: španski, neapeljski, čardaš in mazurka, v katerih so se plesalci predstavili v lepih ko- stumih. Kljub poudarjeni vlogi so- listov, pa je vendarle ena očitnih značilnosti varšavskega baleta nje- gova ansambelska izenačenost, v čemer se kaže močna osebnost prve

balerine Marie Krzyszkowske, ki ga vodi. Posebej je treba omeniti tudi de- lež solistov v orkestru, zlasti prvo- ga violinista za njegovo čudovito zaigrane solistične romantične spe- ve v drugem in tretjem dejanju, celista, harfistke in trobente.

Občinstvo je bilo radodarno z aplauzi tako za soliste kot za ce- loten ansambel, ki se je predstavil v kvalitetni in simpatični luči.

V petek v Miljah zasedanje o vprašanjih ladjedelnice AA

Delavski svet kovinarjev miljske ladjedelnice Alto Adriatico ter po- krajinsko sindikalno tajništvo kovi- narjev priprata pod pokroviteljstvom miljske občine javno zasedanje o problemih za premostitev krize, ki je zajela miljsko ladjedelnico. Na zasedanju, ki bo v petek, 19. julija ob 10. uri v dvorani miljskega ob- činskega sveta, bodo prisotni tudi predsednik vsedrjavne ustanove GEPI, predstavniki delavskih sve- tov ter sindikalnih organizacij

Šolske vesti

Vpisovanje na drž. učiteljsku «A. M. Slomšek» v Trstu se zaključilo 24. julija, in sicer za dijake, ki se pr- vič vpišejo na zavod, in za dijake, ki so izdelali v poletnem roku. Dne 20. septembra pa se zaključijo vsi dija- kov s popravnimi izpiti.

Navodila za vpisovanje so na šol- ski oglasni deski, kjer je tudi razpo- red za izpite v jesenskem roku.

Ravnateljstvo državnega trgovskega tehničnega zavoda s slovenskim uč- nim jezikom «Ziga Zois» — Trst, V. dejska c. 13/2 — sporoča, da je čas za vpis za šolsko leto 1974-75 do vključno 25. julija t.l.

Ravnateljstvo državnega strokovnega zavoda za industrijo in obrt s slo- venskim učnim jezikom — Trst, U- lica Matteotti št. 14 (tel. 765-2/6), spo- roča, da se zaključil rok za vpisova- nje dne 24. julija 1974.

Ravnateljstvo državnega znanstven- ga liceja «France Prešeren» v Trstu, U. Guardietta 13/1, sporoča, da dne 24. julija 1974 ob 12. uri zapade rok za vpis za šolsko leto 1974-75. Proš- nje sprejema tajništvo vsak dan od 19. do 12. ure.

Ravnateljstvo srednje šole s celo- dnevnim poukom «F. Levstika» na Pro- seku z oddeljenimi razredi v Sv. Kri- žu sporoča, da dne 24. julija 1974 zapade rok za vpis za šolsko leto 1974-75.

Izleti

SPDT priredi od 24. do 28. julija planinski izlet z avtomobili na Tri- glavsko gorjce. Kdor se ga želi ude- ležiti naj se javi v petek, 19. julija, ob 20. uri v Slovenskem klubu, Ul. Geppa 9 (tel. 31-119 ZSSDI).

Včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 18. julija MIROSLAV
Sonce vzide ob 5.33 in zatone ob 20.49 — Dolžina dneva 15.16 — Lu- na vzide ob 4.09 in zatone ob 19.52

Jutri, PETEK, 19. julija VINCENC
Vreme včeraj: najvišja temperatura 28,6 stopinje, najnižja 24,2, ob 19. uri 27,8, zračni pritisk 1007,4 paha, brez vetra, vlaga 65-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, tempe- ratura morja 26,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
Dne 17. julija se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 12 oseb.
UMRLI SO: 81-letna Dolores Tara- bocchia vd. Sandrini, 67-letna Anto- nina Pavat, 78-letna Beatrice Moratto, 86-letna Maria Marini, 77-letni Gio- vanni Baldassi, 86-letni Ruggero Gam- bel, 84-letna Natalia Bratina, 90-let- na Stefania Matzner vd. Schnegber- ger, 72-letni Francesco Sancin, 95-let- ni Antonio Mauro, 59-letni Giovanni Lucchesi, 67-letni Giuseppe Collini.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)
Rossetti - Emili, Ul. Combi 19; Al Samaritano, Trg Ospedale 8; Tamaro & Neri, Ul. Dante 7.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)
Godina - Patuna, Trg sv. Jakoba 1; Grigolon, Alla Minerva, Trg V. Giot- ti 1; Ai due Mori, Trg Unità 4.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunc (tel. 228-124), Bazovica (tel. 226-165); Opčine (tel. 211-001); Pro- sek (tel. 225-141); Božje polje — Zgonik (tel. 225-596); Nabrežina (tel. 200-121); Sesljan (tel. 209-197); Zav- je (tel. 213-137); Milje (tel. 271-124).

URADNI TEČAJ BANKOVCEV
Ameriški dolar 647.—
Funt sterling 1545.—
Švicarski frank 216,60
Francoski frank 134,40
Nemška marka 252,30
Avstrijski šiling 35,32
Dinar debeli 42.—
drobni 42.—

MENJALNICA vseh tujih valut

Gledališča

ROSSETTI
V soboto ob 21. uri četrta ponov- tev operete «Pri belem konjčku». V pripravi je naslednja opereta festiva- la «Izguljena ženska». Pri osrednji blagajni v Pasaži Protti so na razpo- lago vstopnice za sobotno ponovitev operete «Pri belem konjčku» in za premiero in ponovitev operete «Izgu- ljena ženska».

Prireditve
Grad sv. Justa: Baletni ansambel in Filharmonija «Velikega gledališča» iz Varšave: jutri, 19. t.m. ob 21.15 «Coppelia» Debelisa. Predrodajo vstopnic pri osrednji blagajni Pasa- že Protti (tel. 36-372).

Kino

Miramarski park — Predstave «Lu- ci in zvoki» ob 21.30 «Maximilian of Mexico an emperor's tragedy» (v angleščini) in ob 22.45 «Il so- gno imperiale di Miramare» (v ita- lijanski).

Autovis iz Ulice Beccaria ob 20.30 in 21.45, iz miramarskega par- ka ob 22.45 in 24.00 z vmesnimi postajami.

Ariston — I.N.C. 21.30 «Prendi i sol- di e scappa». Barvni film za vse- kogar.

Nazionale 16.00 «I satanici riti di Dracula». Igrata Christopher Lee in Peter Cushing. Barvni film. Pre- povedano mladini po 18. letom.

Excelsior 16.00 «La città verrà di- strutta all'alba». Znanstvenofantasti- čni film v barvah z Jane Carol. Grattacielo 16.00 «Butch Cassidy». V glavnih vlogah Paul Newman in Robert Redford. Barvni film.

Fenice 16.00 «Dopo la vita». Barvni film, v katerem igraata Pamela Franklin in Roddy McDowall. Pre- povedano mladini po 14. letom.

Eden 16.30-22.15 «Se ci provi... io ci sto». Barvni film.

Ritz 16.00-22.15 «Rosamunda non par- la, spara». Igra Annie Girardot. Barvni film.

Aurora 16.30 «I magnifici sette ca- valcano ancora». Barvni film za vsakogar.

Capitol 16.30 Revija Hitchcockovih fil- mov: danes «La sedia a rotelle». Barvni film. Jutri «L'uomo che uc- cidewa a sangue freddo». A. De- loni. Barvni film.

Cristallo Ciklus znanstvenofantastič- na filma 15.30 «UFO: Annientare Shado» Barvni film, v katerem i- gra E. Bishop.

Impero 16.00 «La caduta degli dei». Barvni film. Prevedano mladini po 18. letom.

Filodrammatico 16.30 «I piaceri ses- suali della casa delle torture». Barvni film. Prevedano mladini po 18. letom.

Mederno 16.30 «Black Caesar — Pa- drino nero». Julius W. Harris. Barvni film. Prevedano mladini po 18. letom.

Ideale 16.00 «Gappa il mostro che mi- nacchia il mondo». Igra Harumi Ki- ritachi. Znanstvenofantastični barv- ni film.

Vittorio Veneto 17.00 «Regolamento di conti». M. Costantini. Barvni film. Prevedano mladini po 14. letom.

Abbazia 16.30 «L'ultimo dei vichin- ghi». Igrata Cameron Mitchell in Edmund Purdom. Barvni film.

Astra Zaprti zaradi počitnic do vklju- čno 19. t.m.

Radio 16.30 «Caccia sadica». Robert Shaw in Malcolm McDowell. Barv- ni film.

Polteni kino «Ex Soci» 21.00 «Barba- bla». Igra Richard Burton. Barvni film.

Velta — Milje Zaprti zaradi počitnic.

AVDITORIJ PORTOROŽ

POLETJE 74
FOLKLORNI ANSAMBL «TANEC»
iz Skopja
Ankaran, hotel Adria, danes ob 21.00
Portorož, Avditorij, jutri ob 21.00
Koper, Titov trg, 20. julija ob 21.00

Telefonske rezervacije vstopnic in vse informacije glede pri- reditev:
Zavod za turizem, Portorož, Biro za prireditve, Portorož, Avditorij, tel. (066) - 73569

Mali oglasi

ZASEBNIK kupuje starinske slono- kosčene, srebrne, porcelanske pred- mete, kozarce, lesene kipe. Pla- ča dobro. Telefonirati Trst 767-134; po možnosti, govoriti v italijanski.

TAKOJSNJA DOBAVA 128, 127; 128 71, 72; 850 coupé 67, 69; 850 spy- der 69; 124 coupé 68, 69; 124 67, 69; 850 spacia 68, 70; Fiat 1300 68, 69, 70; fiat 750 68, 69, fiat 1300 68 in drugih 20 avtomobilov vseh vrst na ogled v Ul. Giulia 10 in Ul. Cologna 7 — Autosalone Trieste.

Prispevki

Tone in Marija Tuliach darujeta 5.000 lir za Tržaški partizanski pev- ski zbor.

SOŽALJE

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» iz- raža globoko sožalje družini Pestol- nik ob smrti Janka, bivšega odbor- nika in člana društva.

PO TREH LETIH OD ZADNEGA PLENARNEGA SREČANJA

NA POBUDO SLOVENSKE VLADE

MORJE OB NAŠI OBALI LE NI TAKO ONESNAŽENO KOT BI BILO PRIČAKOVATI

Barkovljanski «topolini» so vedno polni Kdaj bodo lahko odprli druga kopališča?

Letos neprijetno presenečenje: polno morskih ježev in predvsem meduz

Po dolgem oklevanju je tržaška občinska uprava prejšnji teden končno odprla občinska kopališča v Barkovljah, vsem znana kot «topolini». Zakaj se sredi julija, ko pa je sončna vročina že od začetka meseca viklenila mesto v razbelležne klesče? Kot vsako leto je bila tudi letos onesnažena voda v Tržaškem zalivu zapreka, ki ni dovoljevala pravočasnega odprtja kopališč.

Okrožna ministrstva za zdravstvo namreč dovoljuje kopanje le v krajih, kjer je indeks fekalnih bakterij manjši od sto na deciliter vode. Razumljivo je torej, da občinski zdravnik ni dal dovoljenja za odprtje kopališč, dokler niso z laboratorijskih pregledov ugotovili, da je voda biološko dovolj čista za kopanje.

Na srečo se torej letos ni ponovil primer izpred dveh let, ko je pasja vročina pestila mesto, kopanje pa je bilo prepovedano vzdolž vse tržaške obale. Delen uspeh — kopanje na nekaterih krajih je še vedno prepovedano — gre pripisati dejstvu, da so letos začeli že pozimi klorirati greznice vode, ki se iztekajo v morje. Izkušnje prejšnjih let in nove naprave za doziranje klora so biološko tako očistile odtočne vode, da je morje s tega vidika razmeroma čisto.

Kopanje je doslej prepovedano na obalnem pasu od starega pristanišča do občinskih kopališč v Barkovljah. Zdravstveni urad je tu imel največ nevarnosti zaradi ozkih greznicnih cevi in dejstva, da se v ta predel iztekajo vode od Ključa do Boveda. Zastarela kanalizacija je delno onesposobil kloriranje, ki ni bilo tako učinkovito kot v ostalih predelih, predvsem ker se razkužilo sredstvo ni raztopilo v zadostni meri.

Vsekakor pa kaže, da je zdravstveni urad z intenzivnimi posoji že dosegel prve pozitivne rezultate. Dnevna analiza vzorcev morske vode v kopališčih «Ferrovioria», CMM in Excelsior je pokazala, da je stopnja onesnaženja upadla in da bo v kratkem (morda že ta teden) kopanje dovoljeno tudi na tem pasu.

Kopalce, ki se v teh dneh kar trejo, na barkovljanskih plažah pa je čakalo neprijetno presenečenje: še nikoli ni bilo v naših vodah toliko morskih ježev in meduz kot letos.

Se pred desetimi leti je bila prisotnost ježev v Tržaškem zalivu prava redkost. V velikem številu so se pojavili pred tremi leti, kar so vsi tomlačiči kot pozitivno dejstvo, saj naj bi bili ježji žarniči čiste vode, kot naj bi dokazovala njihova prisotnost v istrskih in dalmatinskih vodah. Je to res? Delo bo morda že držalo, po mnenju izvedencev pa je vsekakor pojav posledica dejstva, da so skoraj izginili roparji: predvsem raki in šarki, ki so kar nori na ježke. Poleg tega pa so že nekaj let razmere ugodne za razvoj larv. Kaže vsekakor, da gre tu za ciklični pojav, ki ni tesno vezan na kloriranje. Ježji se hranijo predvsem z rjavimi algami, ki jih je v teh letih kar precej, kar je pripomnilo k njihovi množitvi.

Kaj pa naj naredi kopalce, če po nesreči stopi na ježka? Najbolje bo, če se takoj javi na kraju za prvo pomoč, da mu razkužijo rano. Dobro bi bilo, če bi mu izdrla igle, kar pa je po navadi zelo boleča operacija, ker se igle rade zlomijo. Zdravniki priporočajo obkladke z o-

Z večrajšnjega sestanka na deželnem odborništvu za šolstvo

PO ŠOLAH BODO PROSLAVILI 30-LETNICO OSVOBODITVE

Razprazali bodo natečaj za raziskavo o osvobodilnem gibanju in pripravili izpopolnjevalni tačaj za srednješolske profesorje

Včeraj so na deželnem odborništvu za kulturo in šolstvo razpravljali o raznih pobudah, ki jih bodo izpeljali v šolah ob proslavi 30-letnice osvoboditve. Sestanku je predsedoval deželni odbornik za kulturo in šolstvo Dal Mas, udeležili pa so se ga deželni šolski nadzornik Angioletti, šolski skrbnik Fidenzi iz Trsta, Marsili iz Vidma, Imbriani iz Gorice in zastopnik pordenonskega šolskega skrbnika dr. Perna. Prisotna sta bila tudi ravnatelj deželnega inštituta za zgodovino osvobodilnega gibanja iz Trsta prof. Miccoli in predstavnik furliškega inštituta za zgodovino osvobodilnega gibanja prof. Mons. Moretti.

Po poglobljeni razpravi so se prisotni strinjali v zvezi z dvema pomembnima pobudama: razpisali so natečaj med dijaki ali skupina dijakov višjih srednjih šol za raziskavo o osvobodilnem gibanju in pripravili bodo izpopolnjevalni tačaj za srednješolske profesorje o sodobni zgodovini naše dežele. Do prihodnjega sestanka bodo sestavili načrt za izvedbo obeh točk, ki so jih sprejeli na večrajšnji seji.

● Pokrajinska federacija socialistične mladine odločno obsoja fašistični državni udar, do katerega je prišlo na pobudo grškega polkovniškega rešila, s katerim se skuša vrči legitimni režim Makariosa ter zatreti demokratske svobodine ciprskega ljudstva.

Obvestilo živinorejcem

Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvu v Trstu obvešča vse živinorejce, da dne 22. julija letos zapade rok za predložitev prošnje za nagrade ob rojstvu telic, teličkov in brejih junic v smislu deželnega zakona z dne 13. 5. 1974, št. 18, člen 3.

Prošnje za nagrade za telice rojene med 24. januarjem in 24. majem in za junice, ki so breje vsaj 6 mesecev, je treba predložiti na Pokrajinskem združenju rejcev v Trstu, Škorkljev trg št. 4, prošnje za teličke rojene v omenjenem razdobju v vsehvih provincah pa je treba vložiti na Pokrajinskem kmetijskem nadzorništvu v Trstu, Ul. Ghega št. 6.

Srečanje deželnih odbornikov za zdravstvo na ministrstvu

Finančni položaj bolnišniških ustanov ter začetek vsedržavne zdravstvene reforme sta bila temi razprave na večrajšnjem srečanju deželnih odbornikov za zdravstvo z ministrom Colombom ter ministrom za deželo Torosom v Rimu. Srečanja se je udeležil tudi odbornik za zdravstvo dežele Furlanije - Julijske krajine Nardini. Minister Colombo je na srečanju orisal deželni odbornikom zakonski dekret, ki predvideva finančna sredstva ter označuje načine za premostitev hudih težav, v katerih so se v zadnjem času znašle uprave bolnišnic po vsej Italiji, ker jim bolnišnice blagajne ne izplačujejo v celoti dolgov. Denarna sredstva bodo na podlagi novega vladnega dekreta izročena deželnim upravam, te pa bodo poskrbele za kritje dolgov.

Istočasno bo ministrstvo poskrbelo za začetek uresničevanja zdravstvene reforme z ustanovitvijo vsedržavne zdravstvene službe ter krajevnih zdravstvenih enot, za katere bodo pristojne dežele. Minister za zdravstvo je na večrajšnjem srečanju tudi zagotovil, da bo omenjeni dekret prešel v prihodnjih dneh v parlament.

V NEDELJU V ČEPOVANU Zbor bivših borcev zaščitnega bataljona

V nedeljo, 21. julija se bodo v Čepovanu zbrali bivši borci zaščitnega bataljona IX. korpusa na tovariško srečanje. Zbor bo ob 10. uri.

Ker bi radi sestavili seznam vseh bivših borcev bataljona, naj bivši pripadniki bataljona pošljejo svoje naslove občinskemu odboru zveze združenj borcev Nova Gorica - Ki. drčeva 9, pošta 65000.

Prispeljate za DIJAŠKO MATICO

Kar se tiče usposobitve železnice, ki zanimajo našo skupnost, je imenovanje dveh goriških predstavnikov v deželno komisijo za slovenske šole. Izvoljena sta bila ravnateljica dr. Rožica Simčič por. Lok in prof. Venko Dečvetak. Vsi ostali člani komisije so bili imenovani že pred časom, ta pa ni mogla pritiči z delom, ker sta manjkala oba goriška predstavnika. Svetovatci so v terek zvečer izvolili še vrsto drugih predstavnikov v razne ustanove. V upravnih svetih

gorskih primerov. Naročnik: našega lista stanuje nekje na Korzu Italija. Njepov pismonoša mu že dva tedna dostavlja list z zamudno. To dokazuje tudi poštni žig na časopisu. Vodilni funkcionar na pošti je našemu upravniku včeraj zagotovil, da bo to stanje odpravljeno. Upajmo, da bo tako.

Konferenca za manjšine v Trstu je bila od srede do nedelje. V Trstu je bila odposlana iz Milana 25. maja. Neki vidni slovenski predstavnik v Gorici je vabilo za to konferenco aboil šele v ponedeljek, 15. julija, dan potem ko se je konferenca končala. Pismo je iz Milana v Gorico romalo skoro dva meseca.

Se nekaj primerov. Na kvartu neke državne ustanove je bil poštni žig 8. julija. Naslovnik je do bil pismo šele 11. julija. Od glavne pošte do ulice v središču mesta je pismo romalo kar tri dni.

Da sploh ne govorimo o raznih italijanskih revijah, na katere so številni meščani naročili. Te že celo leto prihajajo na dom dva, tri, štiri dni potem ko so na prodaj v trafikah.

Izvajanje zakona št. 336 v šolski upravi

Šolski skrbnik javlja, da morajo na podlagi najnovejših vladnih določil vsi uslužbenec prosvetnega ministrstva, tako administrativni kot šolski, ter pomožne osebe, vložiti najkasneje do 8. avgusta prošnje za izkorenjenje zakona št. 336, ki določa predčasno upokojitev bojevnikov, partizanov, vojnih invalidov, vojnih sirot itd.

Občinski upravitelji Gorice in Nove Gorice so preučili vprašanja, ki zadevajo obe mesti

V ospredju je bilo vprašanje avtocestne povezave in obmejnih naprav na nozem prehodu Štandrož - Vrtojba

«Po treh letih so se spet ple-narno srečali, da bi nadaljevali z razpravo o številnih skupnih vprašanjih, ki so življenjske važnosti za Gorico in Novo Gorico. To je bila ugotovitev zastopnikov delegacije občine Gorica in Nova Gorica, ki so se srečali včeraj zjutraj v Novi Gorici. Do uradnega sestanka je prišlo potem ko sta se zupan De Simone in predsednik skupščine Sušmelj srečala pred nekaj tedni in sestavila delovni program za večrajšnje srečanje.

Goriške goste so Novogoričani sprejeli najprej na sedežu občinske skupščine v Novi Gorici, delovni sestanki pa je bil v zgornjih prostorih hotela «Sabotina» v Solkanu. V goriški delegaciji so bili zupan Pasquale De Simone, odbornik Agati, Tomassich in Moise, načelnika urada za stike Macor, predsednik trgovske zbornice Lupieri in funkcionar zbornice De Rocco. Novogoriško delegacijo je vodil predsednik izvršnega sveta dr. Mozetič, zvezni poslanec Simac, občinski funkcionarji Bastjančič, Mermolja, Dovžak, direktor «Primorja-Exports» Lorenzi in predsednik sindikata Pahor.

Dnevni red, ki ga je predlagal Sušmelj, je bil naslednji: gospodarsko sodelovanje ob meji, kmetijstvo in varstvo okolja, sodelovanje na področju urbanističnega, sodelovanje na kulturnem, šolskem in športnem področju.

Goriški zupan De Simone je ugovarjal, da so nekatera vprašanja, o katerih je bil govor pred tremi leti, že rešili. V glavnem je šlo za taka vprašanja, ki so spadala v direktno občinsko pristojnost. Potrebno pa je izvršiti še druge naloge za rešitev vseh tistih problemov, ki zanimajo prebivalstvo na obeh straneh meje.

Dr. Vinko Mozetič je ugovarjal, da je prišlo do določene stagnacije v vprašanju gradnje obmejnih naprav na italijanski strani. Jugoslovani imajo sredstva in načrte za dela na obmejni postaji na novem prehodu Vrtojba — Štandrož, z deli pa niso začeli, ker čakajo na dogovor obeh vlad o odprtju novega mednarodnega prehoda. Italijanska vlada doslej ni pristala na odprtje vlaka.

Zvezni poslanec Rudi Simac je dejal, da je bilo z jugoslovanske strani napravljeno vse, da se težave odpravijo. Do nove obmejne postaje so uredili ceste, napeljali vodovod, v teku je napeljava elektrike, podrobni načrti pa so že izdelani. Kar se tiče avtoceste, prihaja v Slovenijo do novega poimovanja o avtocestnih potrebah. Najprej bo zgrajena «Slovenika» od Maribora do Ljubljane in dalje do Kopra, v zahodnem delu pa bodo kasneje zgrajili dva enakovredna kraka proti Gorici in Trstu. Jeseni bodo sprejeli nov slovenski zakon o cestah. So pa težave na italijanski strani. Medtem ko kažejo italijanski krogi večjo odprtost do reševanja obmejnih vprašanj na tržaškem področju, je opaziti na goriškem določene težave.

Goriški zupan De Simone je dejal, da vprašanje odprtja novega prehoda zanima obe vladi, jugoslovansko in italijansko. Občina Gorica je pri italijanski vladi odločno zahtevala odprtje prehoda, vendarle ni Rim doslej temu ugodil. Dobili smo zagotovilo dobre volje, je dejal De Simone, konkretne rešitve pa ni. Baje hoče Rim rešiti vsa odprta italijansko-jugoslovanska vprašanja istočasno. Gorica pa bo zahtevala poseben in hiter sporazum za odprtje tega mednarodnega prehoda. Nadaljevati pa z deli, je dejal goriški zupan, in tako bomo priprejali h hitri odločitvi vlade. Imeli pa smo težave pri delu za ureditev obmejnega postajališča. Gorica bo tudi zahtevala, da se pristojnosti dvostranske komisije za avtoport pri Fernetičih razširijo tudi na goriški avtoport.

Kar se tiče usposobitve železnice

so šli po opravljenih maturitetnih izpitih z štiri leta zaporedoma na krožno potovanje po Jugoslaviji. Za izlet skrbi sekretar za prosveto in kulturo pri izvršnem svetu Slovenije. Da je do tega izleta prišlo, so se pred leti pozanimali nekateri tukajšnji politični faktori. To, ker so tržaški in koroški maturanti hodili na kratke izlete že dolgo let prej. V zadnjih letih je organizacijo teh izletov prevzel sindikat slovenske šole, ki skrbi tudi za letošnji izlet.

Letos je bilo slovenskih maturantov na Goriškem 12. Pet jih je maturiralo na trgovski šoli, štiri na liceju, trije na učiteljski. Letošnjega izleta pa se bodo udeležili tudi dijaki predzadnjih letnikov omenjenih šol. Spremljal jih bo goriški slovenski profesor, z jugoslovanske strani pa bo z njimi ves čas zastopnik sekretariata za prosveto in kulturo.

Odhod bo v sredo, 24. julija, ob 8. uri po italijanskem času, če mejni prehod pri Rdeči hiši. Tajništvo Sindikata slovenske šole vabi izletnike, naj počakajo avtobus na omenjenem prehodu. Prvi dan bodo šli izletniki v Belo krajino, ogledali si bodo Plitvička jezera, zvečer

Pogovor je nato prešel na druga področja. O teh pa jutri.

NA TORKOVI SEJI POKRAJINSKEGA SVETA

Predstavnika goriške pokrajine končno izvoljena v komisijo za slovenske šole

Izglasovana tudi resolucija v podporo slovenski toponomastiki v občinah Pokrajina naj prevzame v svoje upravljanje briško cesto od Bukovja do Dolenj - Polemike ob glasovanju predstavnikov stanovalcev v upravni svet IACP

Torkovo sejo pokrajinskega sveta so svetovalci posvetili obravnavi obravnavi pokrajinske uprave za leto 1970 in 1971, izvolitvi predstavnikov pokrajine v razne organe in komisije, prekategorizaciji nekega cestnega odseka.

Uvodoma so svetovalci PSI, KPI, KD, PSDI odobrili resolucijo, ki izraža podporo tistim slovenskim občinam, ki si prizadevajo uvesti slovenske napise v svojih ulicah. Glasovanja se je vzdržal fašistični predstavnik. Za resolucijo sta že pred štirimi meseci dala povod socialistična svetovalca Waltritsch in Semola, potem ko je prosvetno ministrstvo zavrnilo sklep občinskega sveta v Sovodnjah, da poimenuje ulice v občini tudi z imeni slovenskih zaslužnih mož. O tem vprašanju je bilo govora že na prejšnji seji. Socialisti so predlagali resolucijo, v kateri je bila huda obsodba takega ravnanja ustrežnih vladnih organov, odbor je predlagal svojo resolucijo, kjer pa obsodbe ni bilo. Predstavniki skupin so se nato dogovorili za skupno resolucijo. V njej je izražena zahteva, da sprejme dežela takoj v svojo pristojnost tudi toponomastiko, kot določa njen statut. V resoluciji je tudi rečeno, da obstajajo v osrednjih in periferičnih organih države nedopustljive težnje preteklosti, ki ne smatrajo, da je slovenska etnična manjšina skupnost, ki jo je treba obraniti in valorizirati, s primernimi zakoni, ki ji dovoljujejo njene kulturne in socialne aktivnosti. Resolucija nadalje pravi, da so nekateri občine, v glavnem s slovenskim prebivalstvom, zahtevale spremembo nekaterih imen ulic. Pokrajinski svet meni da je treba valorizirati občinsko avtonomijo tudi kar se tiče toponomastike. Pokrajinski svet v Gorici, zaključuje resolucija, zahteva zaradi tega da bi dežela čimprej sprejela predpise, ki bi dovoljevali samostojno sklepanje o toponomastiki.

Med sklepi, ki zanimajo našo skupnost, je imenovanje dveh goriških predstavnikov v deželno komisijo za slovenske šole. Izvoljena sta bila ravnateljica dr. Rožica Simčič por. Lok in prof. Venko Dečvetak. Vsi ostali člani komisije so bili imenovani že pred časom, ta pa ni mogla pritiči z delom, ker sta manjkala oba goriška predstavnika. Svetovatci so v terek zvečer izvolili še vrsto drugih predstavnikov v razne ustanove. V upravnih svetih

gorskih primerov. Naročnik: našega lista stanuje nekje na Korzu Italija. Njepov pismonoša mu že dva tedna dostavlja list z zamudno. To dokazuje tudi poštni žig na časopisu. Vodilni funkcionar na pošti je našemu upravniku včeraj zagotovil, da bo to stanje odpravljeno. Upajmo, da bo tako.

Konferenca za manjšine v Trstu je bila od srede do nedelje. V Trstu je bila odposlana iz Milana 25. maja. Neki vidni slovenski predstavnik v Gorici je vabilo za to konferenco aboil šele v ponedeljek, 15. julija, dan potem ko se je konferenca končala. Pismo je iz Milana v Gorico romalo skoro dva meseca.

Se nekaj primerov. Na kvartu neke državne ustanove je bil poštni žig 8. julija. Naslovnik je do bil pismo šele 11. julija. Od glavne pošte do ulice v središču mesta je pismo romalo kar tri dni.

Da sploh ne govorimo o raznih italijanskih revijah, na katere so številni meščani naročili. Te že celo leto prihajajo na dom dva, tri, štiri dni potem ko so na prodaj v trafikah.

Izvajanje zakona št. 336 v šolski upravi

Šolski skrbnik javlja, da morajo na podlagi najnovejših vladnih določil vsi uslužbenec prosvetnega ministrstva, tako administrativni kot šolski, ter pomožne osebe, vložiti najkasneje do 8. avgusta prošnje za izkorenjenje zakona št. 336, ki določa predčasno upokojitev bojevnikov, partizanov, vojnih invalidov, vojnih sirot itd.

Danes na obisku v Gorici sinovi izseljencev

Danes ob 11. uri bo goriški zupan sprejel na gradu 160 dečkov in deklic emigrantskih družin, ki letujejo v naši deželi. Ti otroci so bili ogledali zanimive kraje v Furlaniji - Julijski krajini.

POLŽEVA POŠTA

Tudi v Gorici prihaja do zastojev v poštnem poslovanju. Večjih neslovesnosti doslej ni bilo, vendarle imamo na dlani nekatere primere, ki kažejo, da tudi pri nas nekaj ni v redu. Casopisi poročajo, da posljuje pošta v Italiji zelo počasi in čepar skuša minister Togni v parlamentu to zanikati, je na dlani, da nekaj v njegovem ministrstvu ni v redu. Ne bomo se spuščali v analizo, kdo je kriv tega stanja, ugotovili bomo le, da je tako.

Zato je prav, da povemo nekaj

Občinski upravitelji obmejnih mest za skupno avtocestno mesto

Tudi letos slovenski maturanti na poučni izlet po Jugoslaviji

Izletniki si bodo ogledali Bosno in Dalmacijo

Slovenski maturanti z Goriškega so šli po opravljenih maturitetnih izpitih z štiri leta zaporedoma na krožno potovanje po Jugoslaviji. Za izlet skrbi sekretar za prosveto in kulturo pri izvršnem svetu Slovenije. Da je do tega izleta prišlo, so se pred leti pozanimali nekateri tukajšnji politični faktori. To, ker so tržaški in koroški maturanti hodili na kratke izlete že dolgo let prej. V zadnjih letih je organizacijo teh izletov prevzel sindikat slovenske šole, ki skrbi tudi za letošnji izlet.

Letos je bilo slovenskih maturantov na Goriškem 12. Pet jih je maturiralo na trgovski šoli, štiri na liceju, trije na učiteljski. Letošnjega izleta pa se bodo udeležili tudi dijaki predzadnjih letnikov omenjenih šol. Spremljal jih bo goriški slovenski profesor, z jugoslovanske strani pa bo z njimi ves čas zastopnik sekretariata za prosveto in kulturo.

Odhod bo v sredo, 24. julija, ob 8. uri po italijanskem času, če mejni prehod pri Rdeči hiši. Tajništvo Sindikata slovenske šole vabi izletnike, naj počakajo avtobus na omenjenem prehodu. Prvi dan bodo šli izletniki v Belo krajino, ogledali si bodo Plitvička jezera, zvečer

Drevo se v Tržiču sestane občinski svet

Drevo ob 20.30 se v Tržiču pred predsedstvom župana Versaceja sestane občinski svet. Glavna točka dnevnega reda bo razprava o upravnih metanovodnih mrežah, ki so jo pred kratkim usposobili v mestu. Verjetno bo tudi v Tržiču prišlo do nesoglasij glede upravljanja, kot se je to že pred kratkim pripetilo v občinskem svetu v Krmini. Tu so namreč nekateri svetovatci hoteli, da gre upravljanje naftovoda v roke zasebnikom. Med drugim bodo na današnji občinski seji razpravljali tudi o novih cenah za odvoz odpadkov, ki jih bo treba plačati občinski upravi.

Vesti iz bolnišnice

V goriško bolnišnico se je včeraj zjutraj zatekla 49-letna gospodinja Raffaella Volchi por. Grandani iz Gorice, Ul. Generale Chionotto 11. V ortopedskem oddelku so ji ugotovili zlom desnega kolena, lažji možganski pretres in odrignje po celem telesu in so jo zaradi tega pridržali za 40 dni na zdravilju.

Ženska je ob 8. uri zjutraj vozila avtomobil, peugeot GO 80995, po Ul. Doriani proti pevskemu mostu, ko je iz neznanih vzrokov izgubila nadzorstvo nad vozilom, zapeljala na pločnik ter trčila v drevo.

V Ul. Aquileia se je včeraj ob 18.30 ponesrečil 59-letni delavec Teobaldo Pula iz Mose, Ul. Scarabuccia, katerega so v bolnišnici sprejeli na 10-dnevno zdravljenje zaradi lažja možganskega pretresa in prask na obrazu. Pula se je s kolegom vozil proti domu in je s prednjim kolesom trčil ob pločnik.

Pri gašenju sta se opekla po rokah

V Romanu sta se pri gašenju kosičnice, ki je zgorela zaradi pregrete stroja, laže ponesrečila dva gasilca. Gre za 27-letnega Dušana Benicija in 30-letnega Ottonina Sturma iz Koprivnega. Oba so z rešilcem gasilcev odpeljali v goriško bolnišnico, kjer se bosta zaradi opeklin na rokah zdravila nekaj dni.

Šolske vesti

Ravnateljstvo klasičnega liceja «Primož Trubar» obvešča, da bo na tajništvu šole odprto vpisovanje do 24. julija.

Ravnateljstvo slovenskega učiteljskega «Simon Gregorčič» javlja, da bodo na tej šoli vpisovali do 24. t.m. Na slovenski trgovski šoli bo vpisovanje trajalo do konca meseca.

Na nižji srednji šoli elvan Trinkov v Ul. Randaccio bo vpisovanje odprto do 25. julija.

Ravnateljstvo slovenskega dijaškega doma sporoča, da se bodo prve dni avgusta pričeli tečaj za popravne izpite. Za vse informacije se je treba obrniti na upravo doma, Svetoborska cesta 84. Urad je odprt vsak delavnik od 10 do 12 ure. Vpisovanje sprejemajo do 20. julija.

Izleti

Slovensko planinsko društvo priredi 21. julija vzpon na Jof di Miezegnot (2.098 m). Vzpona se bodo udeležili tudi planinci iz Tolmina.

Kino

Gorica
VERDI 17.00—22.00 «La sculacciatas», S. Rome in A. Salines. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
CORSO 17.00—22.00 «L'uomo in basso» a destra nella fotografia. Jean Luis Trintignant. Barvni film.
MODERNISSIMO 17.30—22.00 «Signore e signori». Virna Lisi in G. Mochini. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

VITTORIA Zaprt.
CENTRALE Zaprt.

Tržič
AZZURRO Zaprt.
EXCELSIOR 17.30—22.00 «Joe Kibb». Barvni film.
PRINCIPE 18.00—22.00 «Venga a prendere il caffè da noi». Barvni film.

Nova Gorica

SOCA «Dama in diamanti», ameriški barvni film ob 18.30 in 20.30.
SVOBODA «Človek imenovan poldnev», ameriški barvni film, ob 18.30 in 20.30.
DESKLE «Pastolovec», ameriški barvni film ob 20.00.
RENCE Prosto.
PRVACINA Prosto.

DEZURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Dušane, Trg sv. Franciška 4 tel. 21-24.

DEZURNA LEKARNA V TRŽIČU
Lekarna S. Antonio, Ul. Romana, tel. 40-47.

SREČANJE V DOBRNI PRI CELJU

KRATKA ZGODOVINA PETE PREKOMORSKE

Jedro brigade so sestavljali Štajerci, Gorenjci in Korošci

V soboto, 20. t.m. bosta v Dobrni pri Celju partizansko srečanje borcev V. prekomorske brigade in hkrati osrednja občinska proslava. Doslej smo velikokrat govorili o prekomorskih in njihovih brigadah, danes se bomo ustavili pri V. prekomorski brigadi, katere zgodovina je nekoliko drugačna od zgodovine ostalih prekomorskih brigad.

Jedro V. prekomorske brigade so sestavljali v glavnem Štajerci, Korošci in Gorenjci. Bili so tu v glavnem fantje, ki jih je nemška vojska mobilizirala in poslala na zahodno bojišče kot nemške vojsake. Ko pa so 6. junija 1944 zahodni zavezanci izpeljali invazijo, so slovenski fantje, ki so bili prisilno v nemški vojski, izkoristili sleherni priložnost, da so se predali zaveznikom. Kako množično je bilo to dezeriranje iz nemške vojske, nam priča dejstvo, da je bilo že v začetku julija 1944, torej mesec dni po začetku invazije, v angleškem vojaškem taborišču blizu Edimburha na Angliškem že nad 1500 slovenskih fantov, ki so prišli iz nemške vojske. Konec julija je tu bilo že 2700 Slovencev, ki so si ustanovili svoj Slovenski bataljon, se opredelili za narodnoosvobodilno vojsko Jugoslavije ter zahtevali odhod v domovino.

Vsak prostovoljec, ki se je opredelil za narodnoosvobodilno vojsko Jugoslavije, je moral podpisati posebno pogodbo, hkrati pa je dobil vojaško knjižico, uniformo in opremo. Nato so vse prostovoljce prepeljali v londonsko predmestje Lee on Sea, kjer se je 16. novembra 1944 formirala brigada, začasno v okolju češke osvobodilne vojske, 1. decembra 1944 pa se je brigada vkrcala v Liverpoolu na ladjo in 24. decembra prispela v Neapelj od koder se je z vlakom odpravila v Gravino, v zbirno središče NOVJ v južni Italiji.

V Gravini pa se je že par mesecev prej zbralo večje število Slovencev, po večini primorskih fantov, ki so prišli sem iz južne Francije ali od drugod iz južne Italije, koder so bili v italijanski vojski kot interniranci, konfiniranci ali pripadniki italijanskih »battaglioni speciali«.

Ko je bila V. prekomorska brigada uradno ustanovljena iz štajerskih, gorenjskih in koroških fantov, ki so prispeli iz Anglije, ter iz primorskih fantov, ki so jih pričakali v Gravini, je štela okoli 3200 borcev. Bilo je to 24. decembra 1944. Dan prej pa je bil v Splitu formiran 1200 borcev te brigade razporejenih v tankovske, topniške in letalske enote.

Za komandanta brigade je bil imenovan Stane Mahne, ki je bil tedaj v Italiji na zdraviljenju, politkomisar pa je bil Silvo Hrovat, prvoborec, ki je sem prišel iz Slovenije.

Brigada, ki je prispela nato v Split, se je nekaj časa zadržala v Dalmaciji, se vojaško urila, posamezni bataljoni brigade pa so prevzeli nalogo zaščitenih enot, saj je bila tedaj vsa Dalmacija brez vojske, ko pa je jugoslovanska armada podila sovražnika proti severu. Enote brigade so sicer delovale samostojno, vendar so bile v okviru 19. dalmatinske udarne divizije.

Pred odhodom iz Dalmacije, se je štirim dotedanjim bataljonom pridružil še peti bataljon s 350 borci. Brigada se je odpravila na pot 17. marca 1945. S šlepi so jo prepeljali čez Podgorški kanal, pri Obrovcu je krenila čez Veletič v Liko, kjer je bila tedaj 20. dalmatinska udarna divizija.

V Liki je brigada dobila nalogo nadzorovati cesto Karlobag — Bihać in cesto Gospić — Bihać, hkrati pa osvoboditi utrjeno postojanko Ešaj. Tri dni so se ustajali upirali, vendar so morali kloniti. Imeli so 170 mrtvih, zaplenjeno pa je bilo veliko orožja. Brigada je nato nadaljevala pohod na Brušane in na razne postojanke okoli Gospića, okoli katerega se je začel obroč ožiti. Pri osvobajanju Gospića so nato sodelovale še enote III. prekomorske brigade, enote I. tankovske brigade itd. Borbe za osvoboditev Gospića so bile zelo ostre, tako da je samo V. brigada imela 160 mrtvih in ranjenih. Toda koj po osvoboditvi, je 5. aprila je brigada krenila proti Sloveniji. Bila je to izredno močno oborožena enota, saj so v brigadi na oblinih 2000 mož imeli kar 500 brzo-

strelk, 200 strojnih pušk, minometalce itd. itd.

Ko je brigada prispela v Ogulin, je dobila poziv, naj pospeši pohod v Slovenijo in 17. aprila je pri Vinici prekorčila Kolpo in stopila na slovenska tla. Prebivalstvo Bele krajine je z navdušenjem pozdravilo borce. Toda brigadi ni bilo dano, da bi se tu ustavljala, nadaljevali je morala pot proti Črnomlju, kjer je sprejel general Dušan Kveder in se naslednjega dne so trije bataljoni brigade posegli v boje proti sovražniku, ki je hotel ponovno vreti v Belo krajino. Bataljoni V. pre-

komorske pa so sovražnika odbili in začeli prodirati proti Starim žagam. 20. aprila je bila brigada v Črnomlju razformirana. Njeni borci, podoficirji in oficirji so bili razporejeni v stare slovenske partizanske brigade in v njihovem sestavu nadaljevali boj vse do dokončne osvoboditve Slovenije. V. brigada je bila sicer časovno malo v boju, toda v tem kratkem času je padlo nad 10 odst. njenega moštva, 256 borcev in oficirjev. Zato ni nič čudnega, da je bila odklikovana z Redom zasluže za narodi z zlato zvezdo.

Del V. prekomorske brigade «Ivana Turšiča - Iztoka» v aprilu 1945, ko je pri Vinici prekorčila Kolpo

NA OPORIŠČU «KENNEDY» SO PROSLAVILI ZGODOVINSKI DOGODEK

Pred 5 leti sta Neil Armstrong in Edwin Aldrin pristala na Luni

Vsi trije kozmonavti živijo v glavnem normalno življenje, vendar je veliki dogodek zapustil na njih globoke sledove - Posebno na psihi tistega, ki je bil določen «za drugega»

CAPE CANAVERAL, 17. — Trije ameriški astronauti Neil Armstrong, Edwin Aldrin in Michael Collins, ki so sodelovali v prvem človekovem pristanku na Luno, so sestali s svojimi kolegi iz kroga NASA v vesoljskem središču Kennedy, da bi proslavili peto obletnico človekovega pristanka na Luno, pravzaprav njihovega pristanka na Luno, saj sta bila Neil Armstrong kot prvi in Edwin Aldrin kot drugi, tista dva človeka, ki sta prva stopila na Luno. Vsi bivši kozmonavti, ki so sodelovali v tem zgodovinskem podvigu človekovega osvajanja vesolja, so poslušali vzvratno štetje vesolja v vesolje, s katerim se je končal njihov podvig. Nato pa so trije kozmonavti, v družbi 3000 ljudi, kolikor jih dela na vesoljskem središču Kennedy, zapeli staro škotsko popevko «Auld Lang Syne».

Teh pet let, odkar je prvi človek stopil na Luno, je za nas, poprečne ljudi, že malone zgodovina, za tri ameriške kozmonavte pa, ki so pri tem podvigu osebno in neposredno sodelovali, je to še vedno živo, reči bi včerajšnje dogajanje, to so pač velike dogodki, ki jih človek ne more pozabiti. Sam Neil Armstrong, prvi človek, ki je stopil na Luno, je potem ko je prispel na menjenemu vzvratnem štetju, rekel: «Vsekakor, ko ponovno postelam tisto vzvratno štetje, me obide znoj».

Teden, ki gre od 16. do 24. julija, je predsednik Kennedy proužil za ameriški vesoljski teden. S tem meni, da bo Amerika proslavila tiste zares zgodovinske enote, ko se je človek ločil od zemeljske privlačnosti in odletel proti najboljemu nebesnemu telesu, proti Luni.

Za tri kozmonavte, ki smo jih že omenili, pa je to slavje nekaj več kot preprosto spominjanje in merobito razlaganje o tehničnih in tehnoloških uspehih, kajti tisto dogajanje jih čustveno kar prevzame, kajti gre za spomine, ki so zapustili v njihovi psihi globoke sledove.

Res je, da so med kozmonavti le ljudje, ki so izbrani iz množice zdravstveno najbolj pripravljenih mož. In tu se ne upošteva je njihovo fizično zdravje, pač pa tudi umska uravnoteženost in bričnost. Kljub temu je marsikateri ameriški kozmonavt že «iztiril» in ustrezni ameriški krogi imajo z njimi težave. Trije kozmonavti, ki so sodelovali pri prvem pristanku človeka na Luno pa živijo več ali manj normalno življenje, kot bi njihov velikanski napor ne imel nanje kakega posebnega vpliva, razen v enem primeru. Neil Armstrong, ki je pred petimi leti v teh dneh povejeval odpravi in ki je prvi stopil na Luno, je danes profesor na univerzi v Cincinnatiju. V zasebnem življenju skuša biti kar se da vsakdanji, normalen in ne mara, da bi kdo rnil v njegovo zasebno življenje. Še več, na vse načine se trudi, da

bi njegov vesoljski podvig ne služil niti njemu in tudi ne komu njegovemu za reklamo.

Michael Collins pa je v Washingtonu direktor vesoljskega razvoja, ki so ga uredili v okviru slovenskega zavoda Smithsonian Institute. Edino Collins je v neprestanem in pogosto zelo tesnem stiku z ostalimi kozmonavti oz. vesoljci, s katerimi je bil nekoč v stalnem skupnem življenju pred poletom na Luno. Collins je tisti ameriški kozmonavt, ki je sicer sodeloval v prvem osvajanju Lune, ki ni stopil na Luno, pač pa je v ladji «Apollo 11» moral krogiti dolgo ure sam okoli Lune, vtem ko sta njegova tovariša Armstrong in Aldrin «skočila» na Luno. Collins je prav gotovo hudo prizadet, kajti nikomur bi ne bilo lahko priti na «dva koraka» od tolikšnega cilja in se tu ustavi, hkrati pa biti v stalnem stiku z o njima dvema «srečnima» tovarišema, ki jima je bilo dano stopiti na Luno. In vendar je Collins to kar dobro prenesel. Veliko bolj kot njegov «srečni» tovariš Aldrin.

Edwin Aldrin je bil tisti, ki je takoj za Armstrongom stopil na Luno. In zanimivo je, da je Aldrin tisti izmed treh kozmonavtov, ki so sestavljali posadko vesoljske lade «Apollo 11», ki se ni prebrehel hude krize, rekli bi duševnih težav, ki mu jih je ta močnejši poskus povzročil. Dejstvo, da je bila njemu določena «druga» vloga, je močno vplivalo nanj. Tisti, ki so bili tem ljudem bolj blizu, pravijo, da je Aldrin doživljal težke duševne krize, ki so se nato spremenile v duševno depresijo, ki ameriškega kozmonavta še danes muči.

O tem je Edwin Aldrin napisal tudi knjigo z naslovom «Vrnitev na Zemljo». To delo sedaj skuša prepeljati za televizijo. Gre za svojevrstno delo, ki temelji predvsem na psiholoških temah, na razlagi človeškega razpoložljivosti, ki je doživel svojevrsten dogodek, ko je mogel obiskati nebesno telo na stotine tisočev kilometrov daleč od svoje matične dežele... Čeprav smo rekli, da sta Armstrong in Collins normalna človeka,

ki živita vsakdanje življenje bivših kozmonavtov, je tudi res, da ni Aldrin duševno obremenjen. Tudi Armstrong in Collins nosita v svoji duševnosti sledove velikega «pohoda» na Luno. To je popolnoma razumljivo, kajti bili so to trije junaki dneva. Saj je res, da so za njimi odšli na Luno ali krožili okoli nje tudi drugi njihovi kolegi, toda oni so bili prvi in njim je šla vsa svetovna pozornost, vtem ko je pozornost sveta za naslednje podobne podvige upadala. Statistika pravi, da je pred petimi leti več kot teden dni od 400 do 500 milijonov ljudi z vseh koncev sveta stalo pred televizorji in strahu za življenje treh preprostim mož, ki so bili nad 300 tisoč kilometrov od Zemlje. Posebno pa so se bali doma, pred samim pragram Velike Britanije. Sibil Mary Hathaway je bila «gospodinja» otoka Sark, ki ga bomo le na boljših zemljevidih našli nekje v Rokavskem prelivu vendar bliže francoski kot angleški obali.

Stari dami je oblast nad tem otokom izhajala še iz davnih dob srednjega veka, vse iz leta 1565. Na otoku živi sedaj 500 ljudi. To se pravi, da je stara dama «vladala nad tolikšnim številom »državljanov». Če recemo, da je vladala, bi skoraj bilo tudi res, kajti stara gospa «se» imeli nad dogajanjem na otoku vsjo oblast. Zato ni smel na otok noben avtomobil, zato ni smel noben otočan imeti pisce, zato ni smel nihče na otoku imeti ali na otok prinesiti tranzistorja, zato ni smel... s tem «mi smel» bi lahko nadaljevali v nedogled. Vendar menimo, da nam bo «oblast» dame še najbolj prikazal naslednji dogodek.

Nekje koj po vojni, ko je bila sedanja britanska kraljica še princesa, si je hotela ogledat otok. Prišla je nanj s svojih sedanjih možem princem Filipom. Toda na obali je morala pustiti svoj avtomobil, sestri na star kmečki voz, ki ji ga je poslala na obalo stara gospa in se z njim odpravila do gradu, ki ji ga je tedaj še ne tako stara dama dala na razpolago za dva dni obiska.

Prav v dneh, ko vse sredozemske turistične dežele tožijo nad slabimi obeti, ker da je turistov, še posebej tujih, malo, so na Babinem kuku na polotoku Lapad blizu Dubrovnika začeli ropotati bulldozerji, da bi pripravili teren za največji turistični center na Jadranu. Gre za začetna dela za gradnjo hotelskega kompleksa, ki bo obsegal velik hotel izven kategorije, to se pravi hotel, ki se označuje po navadi z «A», nadalje za štiri hotela «B» kategorije in prav toliko hotelov «C» kategorije, to se pravi, da gre za kompleks devetih hotelov s skupno zmogljivostjo 8.000 postelj, čemur pa je treba dodati še zmogljivost 3.000 postelj v «sosednih» objektih, namreč na obalnih področjih, verjetno za caravaning turizem.

O načrtu, ki je že v samem začetku dobil naziv «Babin kuk», je bilo v jugoslovanskem tisku veliko govora. Predvsem, ko so se oglašali k besedi ekonomisti, ki so trdili, da bi ne bilo umestno začeti z gradnjo objektov, ki se bodo rentirali šele v daljnji bodočnosti. Nadalje so se oglašali k besedi ljudje, ki se ukvarjajo s sedanjo turistično dejavnostjo na jugu Jadrana in ki so bili mnenja, da Babin kuk sicer zasluži turistično pozornost, da pa bi znal motiti okolje Dubrovnika in njegov sedanji sloves. Končno so se v zadnjem času, ko je nastopila energetska in z njo ekonomska kriza, oglašili k besedi tudi ljudje, ki so rekli, da bi tolikšna naložba bila nevarna, celo neumestna, saj

Umrla je zadnja «vlastelinka»

LONDON, 17. — Pred dvema dneva je umrla Dame Sibil Mary Hathaway. Nič se ne nam na tem ni čudil, saj je dama dočakala 90 let, kar je dostojna starost, lepa življenjska doba. Vendar o njeni smrti pa se je vendarle naglo razširila, kajti stara dama je bila na nek način sodobna vlastelinka v okviru britanskega cesarstva. Svoje oblasti pa ni vršila nad nekim kolonialnim ljudstvom sredi črne celine ali sredi Indijskega oceana, pač pa tu doma, pred samim pragram Velike Britanije. Sibil Mary Hathaway je bila «gospodinja» otoka Sark, ki ga bomo le na boljših zemljevidih našli nekje v Rokavskem prelivu vendar bliže francoski kot angleški obali.

Stari dami je oblast nad tem otokom izhajala še iz davnih dob srednjega veka, vse iz leta 1565. Na otoku živi sedaj 500 ljudi. To se pravi, da je stara dama «vladala nad tolikšnim številom »državljanov». Če recemo, da je vladala, bi skoraj bilo tudi res, kajti stara gospa «se» imeli nad dogajanjem na otoku vsjo oblast. Zato ni smel na otok noben avtomobil, zato ni smel noben otočan imeti pisce, zato ni smel nihče na otoku imeti ali na otok prinesiti tranzistorja, zato ni smel... s tem «mi smel» bi lahko nadaljevali v nedogled. Vendar menimo, da nam bo «oblast» dame še najbolj prikazal naslednji dogodek.

Nekje koj po vojni, ko je bila sedanja britanska kraljica še princesa, si je hotela ogledat otok. Prišla je nanj s svojih sedanjih možem princem Filipom. Toda na obali je morala pustiti svoj avtomobil, sestri na star kmečki voz, ki ji ga je poslala na obalo stara gospa in se z njim odpravila do gradu, ki ji ga je tedaj še ne tako stara dama dala na razpolago za dva dni obiska.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Sorbisejeve bakrene tolkanice pri Russu

Galerija Russo žari v zagašeno rdečkastem siju tolkanic umetniških reliefov iz bakrene pločevine. Gre za dela Saveria Sorbiseja, ki je sicer slikar, vendar se raje uveljavlja s svojimi tolkanicami. V katalogu za sedanjost razstavo ga zadevno predstavlja z izbrano besedno znani tržaški kritik Carlo Mihič.

Saverio Sorbise se nam tokrat ne predstavlja kot na lanski razstavi z velikanskimi reliefi, kot je bila na primer zgodovinska galerija stare azteške kulture, pač pa posega v preteklost starega veka v štirih delih, ki kažejo poglobljeno prizadevanje slikarjeve domišljije, kako vjeti v rdečo kano duha antine umetnosti civilizacij med rekama Tigris in Efrat. Gre za dela z naslovi «Antične table in za podoba »Davoranci«, v kateri prikazuje tri kraje.

Če pravilno tolmačimo slikarjev namen, kaže, da so te tolkanice v le to zato, da se bolj jasno zavemo življenjske radosti, ki kaže vseh ostalih podob, ki kažejo cvetje in pice, sadje in steklenice, domačino kmečke izbe in vonj vinske kleti, pa tudi razgled na tržaško stojnico, ki v odsevih igre raznobarnih patin oksidiranja s plamenom ustvarjajo videz, da jih obzarja zahajajoče sonce. Odlčno delo je živahni relief z naslovom «Ptičje», ki kaže risarsko večnost. Prav tako uspe Sorbise v svoji tolkanici «Pazam» ali v delu «Ekstatična ptica» itd.

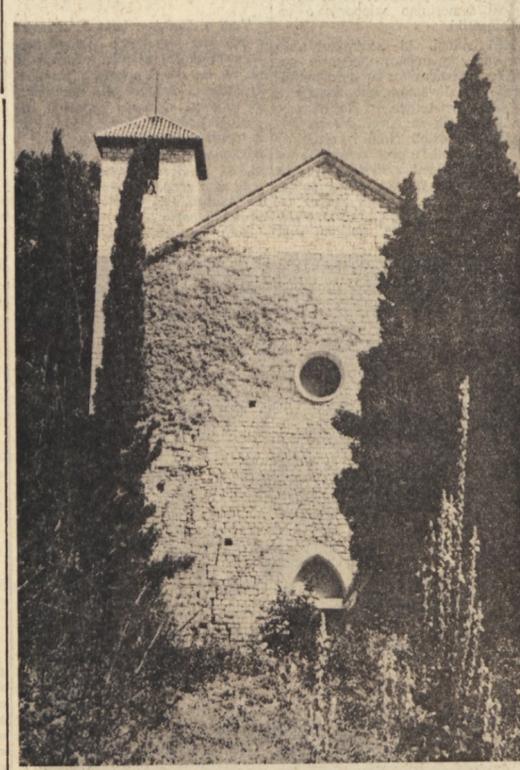
Saverio Sorbise je mojster obdelave bakrene pločevine, posebno tam, kjer se zahteva globinska dodelanost in kjer se zahteva velika natančnost, ki daje delu videz življenjskega utripa pod kovinsko plastjo. Sorbise pa pri vsem tem ne pozablja na ornamentalno, ki je v tej tisočletja stari umetnosti pogojena, prve ustvarjalce slovitihi stili, vrčev iz tanke bakrovine. M. Bambič

Prejeli smo

VARSTVO NARAVE - Štev. 7 — Strokovno-znanstveno glasilo za področje varstva narave v Sloveniji. Izdaja ga oddelek za varstvo narave pri Zavodu za spomeniško varstvo SR Slovenije v Ljubljani.

URSS OGGI, Štev. 24. Bilten veposlanstva ZSSR in Rimu. Letnik XVII., za junij 1974.

Znan domač motiv

Stara štivanska gotška cerkev (Foto M. Majajna)

Načrt «Babin kuk» so začeli izvajati

Prav v dneh, ko vse sredozemske turistične dežele tožijo nad slabimi obeti, ker da je turistov, še posebej tujih, malo, so na Babinem kuku na polotoku Lapad blizu Dubrovnika začeli ropotati bulldozerji, da bi pripravili teren za največji turistični center na Jadranu. Gre za začetna dela za gradnjo hotelskega kompleksa, ki bo obsegal velik hotel izven kategorije, to se pravi hotel, ki se označuje po navadi z «A», nadalje za štiri hotela «B» kategorije in prav toliko hotelov «C» kategorije, to se pravi, da gre za kompleks devetih hotelov s skupno zmogljivostjo 8.000 postelj, čemur pa je treba dodati še zmogljivost 3.000 postelj v «sosednih» objektih, namreč na obalnih področjih, verjetno za caravaning turizem.

O načrtu, ki je že v samem začetku dobil naziv «Babin kuk», je bilo v jugoslovanskem tisku veliko govora. Predvsem, ko so se oglašali k besedi ekonomisti, ki so trdili, da bi ne bilo umestno začeti z gradnjo objektov, ki se bodo rentirali šele v daljnji bodočnosti. Nadalje so se oglašali k besedi ljudje, ki se ukvarjajo s sedanjo turistično dejavnostjo na jugu Jadrana in ki so bili mnenja, da Babin kuk sicer zasluži turistično pozornost, da pa bi znal motiti okolje Dubrovnika in njegov sedanji sloves. Končno so se v zadnjem času, ko je nastopila energetska in z njo ekonomska kriza, oglašili k besedi tudi ljudje, ki so rekli, da bi tolikšna naložba bila nevarna, celo neumestna, saj

si podobnih naložb ne privoščijo niti drugod po svetu, kjer so ekonomske razmere boljše. Vodstvo podjetja, ki si je že pred davnim zastavilo ta načrt, pa se ni oziralo na ta opozorila in je začelo z gradnjo.

Pri tem pa je nadvse zanimivo naslednje dejstvo: Tolikšne gradnje zahtevajo velikanska sredstva. Na kompleks «Babin kuk», za katerega smo rekli, da je trenutno tvegan in za marsikoga celo neumestno, je dobil kreditorje, od katerih je Mednarodna banka za obnovo in razvoj dala na voljo 20 milijonov dolarjev. Ta kredit je prvi kredit, ki ga ta mednarodna banka daje za turistične naložbe. Nadalje sta se zainteresirali za načrt še zagrebška Privredna banka ter Dubrovnika banka, ki sta dali na voljo nič manj kot 32 milijard starih dinarjev.

Ker bodo nekatera podjetja dobavila turističnemu centru «Babin kuk» opremo in razne druge stvari na kredit, računajo, da razpolaga podjetje s krediti v znesku 47 milijard starih dinarjev in z 20 milijoni dolarjev.

Ker pa je Mednarodna banka dala sredstva na razpolago za 25 let, od katerih se prvih pet let «opčiva», in ker približno enaki pogoji veljajo tudi za domače banke, bi mogli računati z realnimi možnostmi uspeha, vendar pod pogojem, da se bo preplah, ki je nastal v svetu zaradi energetske krize in ekonomske težav poleg in bomo v prihodnjih letih začeli spet kolikor toliko normalno življenje.

RADIO TELE VIZIJA

ČETRTEK, 18. JULIJA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL	
18.15	Program za mladino
18.45	MAGICNI SVINČNIK. GRAD IZ PAPIRJA in SEST PINGVINOV
19.15	MALI SVETI
20.00	Sportni dnevmik
20.40	Italijanske kronike, V parlamentu in Vremenska slika ODISEJA
21.45	Cetrto nadaljevanje po Homerjevem delu Odisej pripoveduje svojo zgodbo, kako se je srečal s strahotnim Polifemom, velikanom z enim očesom. Odisejeva zgodba gana poslušalce, posebno ko pripoveduje, kako se je znašel v Polifemovi jami in kako se je iz nje rešil. Zato mu objubijo ladjo, ki ga bo pripeljala domov vendar pa mora Odisej še dalje pripovedovati o svojih dogodkih, kako je ušel bogu vetra Eolu, ki se je razdijal nad njim, nato govori o neznanem otoku, na katerem se je srečal s Kirko, ki je spremenila njegovo tovaršev v prašice.
22.35	Srečanje z Oscarjem Harrisonom in Billyjem Jonesom
23.00	DNEVNIK
DRUGI KANAL	
20.30	DNEVNIK
21.00	Miriam Makeba
21.30	Nocoj je na spredu program, ki so ga v novembru lani registrirali v Rimu z znano pevko Miriam Makeba. Miriam Makeba se je uveljavila in postala zelo popularna pred kakima dvema letoma s pesmijo «Pata pata», sicer pa se je pevka posvetila v glavnem folk glasbi.
22.00	Miriam Makeba se je rodila v Johannesburgu pred 36 leti in se že v mladih letih posvetila pesmi. Poje po navadi pesmi, ki jih sama sestavlja ali vsaj sodeluje pri sestavljanju. V glavnem jemlje motiviko, ki zagovarja plemensko integracijo. Ko je pred 14 leti debutirala v ZDA, in pela s Harryjem Belafontejem, za je njo tednik «Times» pisal, da je to »najboljši pevski talent zadnjih let«.
22.30	Pregled na realnost
23.00	«... E I TRENI PASSANO» ter «Sylvie et Patrick»
23.30	V današnjem nadaljevanju bosta prikazani dve krajši deli, od katerih je prvo delo poljskega izvora in nosi originalen naslov «Zavuste jezda poglaci» (... e treni passano). Gre za dokumentarec iz varšavskega predmestja. Dokumentarec «Sylvie et Patrick» pa je zgodba otrok neke pariške šole, ki obiščejo svoje tovariše v nekem naselju v Normandiji.
JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA	
18.55	Obzornik
19.10	Glasbena oddaja: PAOLA MUSSIONI
19.35	SVET V VOJNI
20.00	SVET v vojni je serija 26 filmov, ki jih je napravila britanska družba Thames Television. Je to serija pomembnih filmov iz družbe svetovne vojne, nekakšna televizijska zgodovina, zmes politike in biografije, bogatena z avtorjem in režiserjem in osebnim odnosom do snovi. Ustvarjalcem se je posrečilo doseči pravilno ravnotežje med velikimi vojnimi potezami in osebnimi spomini.
20.45	Barbora risanka
21.00	DNEVNIK
21.30	KAM IN KAKO NA ODDIH?
21.40	J. MACH: MAURICA
22.00	Češko-poljska nadaljevanja govori o sodelovanju češke in poljske obveščevalne službe, ki po drugi svetovni vojni zasleduje ta nemške zločince.
22.20	Cetrikovi razgledi
22.30	MEDICINSKA SESTRA
22.40	Danes pride na spored drugi del oddaje o uspehih in težavah medicinskih sester, to se pravi o poklicu, ki je zelo iskran, hkrati pa je vedno manj znan, pripravljajmo se mu posvetiti. Jovita Podgornikova skuša neposredno prikazati tudi nekaj praktičnega dela, usmerjenega k bolniku, k človeku, hkrati pa ima nekaj načelnih pogovorov s predstavnicami medicinskih sester.
22.50	Glasbeno nokturno: KVARTET RONA RUSSELA
23.00	Prvi del
23.10	Kvartet, ki ga sestavljajo saksofon, kontrabas, klavir in bobni, je nastopil na lanskem festivalu jazza v Ljubljani. Je to vrtuozna skupina tako imenovane «middle jazza». Program sestavljajo dela ameriških popularnih kompozitorov.
23.15	DNEVNIK
23.30	KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA
23.45	Otroški kotiček - Risanka
24.00	DNEVNIK
24.15	Nato ljubezen spusti
24.30	Likovne umetnosti
24.45	RIKO DEBENJAK
TRST A	
7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15	Poročila; 7.05 Jutrjana glasba; 11.35 Tolminski upor v dokumentih goristiške arhive; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 V ljudskem tonu; 19.10 Svetovni popotniki - Sigismund Herberster; Potovanje v Rusijo; 19.25 Program za najmlajše; 20.00 Sport; 20.35 «Marjeta iz Močvirjskega kota», drama, napisal Vasja Ocvirk; 21.30 Skladbe davnih dob; Giovanni Pierluigi da Palestrina; 21.55 Relax ob glasbi.
TRST	
12.15	Deželne kronike; 14.40 Tretna stran; 15.10 Concert; 15.30 Glasbeni spored za mladino; 19.30 Deželne kronike.
KOPER	
7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 19.30, 21.30	Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.40 Jutrjana glasba; 10.10 Orkester; 10.45 Glasba in navesti; 11.20 Od melodije do melodije; 11.30 Z nami je...; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Turistične beležke; 14.15 Ploščje; 14.40 Glasbeni spored; 11.50 Orkester Deodato; 15.20 Slovenski ansambli; 16.00 Pesem sledi pesmi; 16.45 Evgisto in Carlo Baiardi; 17.00 Italijanski pevski zbori; 17.40 Sledijo si pevci; 18.00 Mladinski klub; 18.45 Krevca sonatina za godala; 19.00 Povepke na tekočem traku; 20.00 Male skladbe velikih mojstrov; 20.30 Slovenski RL; 21.00 Pisan glasbeni spored; 22.15 Orkestri v noči; 22.30 Dunajski filharmoniki; 23.00 Priljubljeno jim; 23.35 Flavtist Fedja Rupil.
NACIONALNI PROGRAM	
7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00	Poročila; 6.30 in 7.25 Jutrjana glasba; 8.30 Jutrjanje popevke; 9.00 Vi in jaz; 11.30 Izbrane ploščje; 12.10 Cetri spored; 14.40 Radijska nadaljevanja; 15.00 Program za mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 Simfonični koncert; 21.15 Pisan glasbeni spored; 22.00 Saksosfon Saxon; 22.20 Ponovno na spredu.
II. PROGRAM	
7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30	Poročila; 7.40 Peveci lahke glasbe; 8.40 Kako in zakaj?; 8.50 Orkester; 9.30 Radijska nadaljevanja; 9.45 Pesem za vsakogar; 10.35 Glasbeno-govorni spored; 12.40 Alto gradimento; 13.35 Dva komika; 13.50 Kako in zakaj?; 14.00 Ploščje; 15.00 Nemogoči intervjuji; 15.40 Glasbeno-govorni spored; 17.40 Zabavna oddaja; 18.35 Kratka zgodovina ital. popevke; 19.55 Ploščje; 22.50 Človek v noči.
III. PROGRAM	

SPORT SPORT SPORT

V 18. ETAPI «TOURA»

Francoz Danguillaume osvojil tudi zadnjo pirenejsko etapo

Merckx praktično že končni zmagovalec - Nove grožnje španskih kolesarjev

PAU, 17. — Francoski kolesar Jean Pierre Danguillaume je osvojil prvo mesto v 18. etapi krožne kolesarske dirke po Franciji.

Merckx praktično že končni zmagovalec - Nove grožnje španskih kolesarjev. V zadnjih etapah so presenetili Francozi, ki so s Poulidorjem in Danguilloum osvojili tri zmage v treh dneh.

Table with 2 columns: Rank, Name, Time. 1. Eddy Merckx (Bel.) 101.04'14", 2. Lopez Carril (Sp.) 101.22'25", 3. Poulidor (Fr.) 101.33'39", 4. Panizza (It.) 101.37'01", 5. Aja (Sp.) 101.42'24", 6. Agostinho (Port.) 102.04'14", 7. Martinez (Fr.) 102.13'40", 8. Santy (Fr.) 102.14'39", 9. Pollentier (Bel.) 102.14'39", 10. Van Springel (Bel.) 102.18'56".

Zmaga Španca Nazabela v sprintu

PAU, 17. — Španec Jose Nazabela je zmagal v sedmi etapi amaterske kolesarske dirke po Franciji. Nazabela je v sprintu prehitel sedem kolesarjev, ki so bili z njim na begu.

Table with 2 columns: Rank, Name, Time. 1. José Nazabel (Sp.) 4.16'20", 2. Brzezny (Polj.) 4.17'17", 3. Kaczmarek (Polj.) 4.17'17", 4. Mytnik (Polj.) 4.17'17", 5. Steinmayer (Av.) 4.17'17", 6. Steinmayer (Av.) 4.17'17".

Odločitve sodnika Albanesija nemalo razburile občinstvo

Rato Tvrdič bo skoraj gotovo zapustil reprezentanco «plavh»

Kičanovič, največje odkritje, skupno z Lucasom, letošnjega SP, naj bi baje dobil ponudbe od ameriških profesionalnih klubov.

Američani so zopet zatajili: tudi v Portoriko niso poslali svoje najbolje reprezentance. Ko bi ZDA nastopile z Waltonom in Thompsonom, bi jim zlato gotovo ne ušlo.

Nikola Plečaš

KOSARKA

V FRANCOSEM MESTU ORLEANS

Mladinske reprezentance v boju za naslov evropskega prvaka

V dosedanjih petih izvedbah je štirikrat zmagala SZ, enkrat pa Jugoslavija

Zaključilo se je košarkarsko SP v Portoriku, vendar pa ne bodo košarkarski ljubitelji ostali krížom rok: obeta se jim novo zanimivo prvenstvo v Orleansu v Franciji.

Primo S. GIORGIO, 1966 — SZ. Prenočje sovjetskih košarkarjev v drugi izdaji. Jugoslavija pa je s Čosičem, Zorjo in Simonovičem osvojila odlično drugo mesto.

naj se zberejo ob 7. uri na pomorski postaji, od koder se bo odpotovalo z ladjo «Edras». Vsa društva, ki bodo poslala svoje članice na tečaj, naj dajo za vsaki dve tečajnici na razpolago najmanj po eno žogo.

ATLETIKA

JUTRI V CELJU

Vrsta odličnih atletov na Skokovem memorialu

Nastopilo bo nad 150 atletov in atletinj

Jutri bo v Celju tradicionalni atletski mednarodni miting za Skokov memorial, na katerem bodo nastopili nekateri najboljši svetovni atleti.

Je to daljavo pretekel v 10"1. V teku na 800 m pa se bosta pomerila jugoslovanski rekorder Luciano Sušan ter ameriški tekač Winzenried.

Končna lestvica: 1. SZ, 2. Jugoslavija, 3. Španija. ATENE, 1970 — SZ. Organizator prvenstva je povzročil pravi «skandal», saj je Grčija nastopila s starejšimi košarkarji.

Končna lestvica: 1. SZ, 2. Grčija, 3. Italija. ZADAR, 1972 — Jugoslavija. Končala se je premoč SZ. Jugoslavija je v petem SZ. Jugoslavija je v petem SZ. Jugoslavija je v petem SZ.

OBVESTILO

Odbojkarski tečaj v Rovinju. Tajništvo ZSSD obvešča vse udeležence prve skupine odbojkarskega tečaja v Rovinju, da bo odhod v nedeljo, 21. t.m. Vse tečajnice

Kumena majica letošnjega «Toura» Merckx in stari, toda borbeni, Poulidor med večerajšnjim vzpenjanjem po Pirenejih

SABLJANJE

Prvič tudi Kitajska

GRENOBLE, 17. — Številno občinstvo se je udeležilo prvega dne svetovnega prvenstva v sabljanju. Občinstvo je namreč v zanimanjem sledilo prvemu nastopu kitajskih sabljačev, ki so si komaj letos priborili pravico sodelovanja v mednarodni sabljaški zvezi.

V REPNU DODATEK K SP V NOGOMETU

Ožuljena noga glavni vzrok poraza «starih»

Slavko Žestkov ubranil dve enajstmetrovki, ki ju je dosodil strogi nevtralni sodnik Pedal s Proseka

Mladi — Stari 5:2 (3:0)

STARI: Egon od Stefanke (Slavko Žestkov), Bine Metovžinovič, Vojko Kranjščan, Lele (Egjid Bajss), Darjo Blaškovič, Slavko Žestkov (Egon od Stefanke), Ninko Tevčev (Milko Lazarjevič), Milan Repcov, Lučano Pečičev, Jordan Brščev, Edi Batkov. Trener Milko Jekopič.

je največ pripomoglo k boljši igri starih v tem drugem delu dvoboja. V 56. minuti je vratarju mladih ušla žoga iz rok in Lele je z lahko koto poslal žogo v prazna vrata.

Poletni turnir v Rosetu

ROSETO, 17. — V drugem dnevu tradicionalnega poletnega turnirja v Rosetu degli Abruzzi je Forst premagal Berino Alt. Stari iz Rietija s 93:88 (45:54). Najboljši strelec pri Brini je bil Američan Yelverton (25 točk), v vrstah Forsta pa Della Fiori (23 točk).

V soboto zvečer je bilo na kotalkarski ploščadi na Opčinah društveno tekmovalje šD Polet, na katerem so nastopili najmlajši kotalkarji. Na sliki skupina kotalkarjev s svojimi voditelji takoj po tekmovalju

Emil Frelih: V TAJGI SIBIRSKIH BREZ POTOPIS

V avtobusu, ki nas je peljal iz mesta na eno izmed štirih velikih moskovskih letališč Domodedovo, sem se pogreznil v misli na nočno Moskvo. Prikical sem si pred oči sprehod kako dobro uro in pol po širnem trgu Kremlja, kjer v mraku nešteto belih snopov luči osvetljuje temnordeče zidove in stolpe.

Ena izmed tovarn v Sibiriji

ki je skoraj dvakrat večji od Kitajske in petkrat večji od Indije. Sovjetska zveza torej ni samo evropska, ampak tudi azijska država. Celotno tretjino njenega ozemlja je v Aziji. Se več! S površino okoli dvanajst in pol milijonov kvadratnih kilometrov poseduje več kot četrtino azijskega kontinenta.

tam. Ropot letal in vročina, ki niti ob polnoči ni popustila me z vabita na plano. Zunaj je prav tako vroče. Vendar se ob letališkem postopju zamotim z opazovanjem ogromnega letališkega prostora. Nepregledno betonsko ploščad, vzletne in pristajalne steze osvetljuje na stotine modrih, rdečih in belih luči.

SREČANJE MED HAŠEMITSKIM VLADARJEM IN SADATOM

V ospredju kairskih pogovorov vprašanje palestinskega naroda

Egiptovski uradni krogi povabili Arafata na razgovore po srečanju med Sadatom in Huseinom - Izrael v finančnih skripcih

KAIRO, 17. — Danes se je začela v Aleksandriji prva serija pogovorov med egiptovskim predsednikom Anvarom Sadatom in jordanskim kraljem Huseinom. Prvega današnjemu srečanju v palači Ras-el-Tin sta prisostvovali tudi egiptovska in jordanska delegacija. Pozneje sta se Sadat in Husein pogovarjala osebno v neki drugi dvorani iste palače.

Kot smo že poročali spremlja jordanskega kralja tudi zunanji minister Rifai. Eno od najvažnejših točk pogovorov predstavlja stopnja pomiritev med hašemitsko kraljevino in palestinskim osvobodilnim gibanjem, posebno v zvezi z bodočimi mirovnimi pogajanjimi v Zenevi.

Danes se je jordanski kralj srečal v Aleksandriji tudi z generalnim tajnikom Arabske lige Mahmudom Riadom.

Egiptovski minister za informacije Ahmed Kamal Abdel Magd je po srečanjih med Sadatom in Huseinom izjavil kasnikarjem, da sta se državnik pogovarjala o položaju v arabskem svetu z vseh zornih kotov posebno glede potrebne koordinacije akcije arabskih partnerjev in palestinskega odpora v zvezi z nujnimi ukrepi, ki bi jih bilo treba sprejeti

v bodočnosti. Koordinacija — je dejal minister — gre po poti dveh načel, ki sta jih oba državnika že sprejela: 1. popoln umik (Izraelcev) iz zasedenih arabskih ozemelj ter 2. priznanje pravic palestinskega ljudstva. Kasnikarji so vprašali tudi Sadata, kakšni so odnosi med Egiptom in Jordanijo. Ta je odvrnil, da so bili vedno dobri in da upa, da bodo v bodočnosti še boljši.

Medtem so egiptovski uradni krogi povabili predsednika Palestinskega osvobodilnega gibanja Jaserja Arafata naj obišče Kairo, da bi se tam pogovarjal o vprašanju palestinsko-jordanskih odnosov v luči rezultatov pogajanj med Huseinom in Sadatom. Foziv je nekoliko nenavaden, ker Arafat večkrat obišče Kairo. Zelo verjetno kušajo Egipčani vtisniti temu novemu Arafatovemu obisku uradni pečat. Zelo verjetno je tudi, da bo skušal Sadat vplivati na Arafata, da bi nekoliko omilil svoja nepopustljiva stališča.

Vse kaže, da vodi sedaj Egipt široko akcijo, ki je predvsem diplomatska. Egipt računata na daljše razmeroma mirno razdobje, ki naj bi mu pomagalo pri obnovi dežele. V tej zvezi je ta država že sklenila

pomembne pogodbe z Amerikanci (prav sedaj je bil v Egiptu ameriški zakladni minister) in s Skandinavci (nedavno je obiskal Egipt danski zunanji minister Guldberg, ki je sklenil pogodbe takorekoč v imenu vseh Skandinavcev).

Nekoliko bolj so nepopustljivi Sirci, ki se zavedajo, da Izrael ne bo popustil več na golanskem področju, med drugim tudi zato, ker hčejo Izraelci ohraniti v svojih rokah trdne strateške položaje za primer ponovne vojne z Arabci.

Izraelci pa bi se radi pogajali le z Jordanci (za njih ne pridejo v poštev Palestinci). Baje so že ponudili kralju Huseinu, da bi mu odstopili dober del Cisjordanije z izjemo nekaterih predelov in seveda Jeruzalema. Izraelci bi bili bolj zadovoljni, če bi Cisjordanijo zasedla jordanska vojska, kot pa da bi prišlo do odnaka po sinajskem in golanskem vzorcu, kar pa baje zahteva Husein.

Po mnenju večine izraelskega tiska bosta meseca oktober in november najvažnejša pri reševanju krize na Bliznjem vzhodu. V oktobru bo zapadel mandat čet OZN na Sinajskem polotoku med egiptovsko in izraelsko vojsko. Zelo verjetno bo moral Varnostni svet podaljšati ta mandat. Ob tej priložnosti bi utegnilo priti do nevezitnosti, če določene rešitve ne bi bile po godu Egiptu. Mesec dni pozneje bo zapadel mandat čet OZN na Golanski planoti.

Na kraju naj še omenimo, da je ameriški zakladni minister Simon sedaj na obisku v Izraelu. Baje je že obljubil tej državi izdatno finančno pomoč. Izraelski državni deficit bo znašal letos okoli 3 milijarde dolarjev. Zato izraelski državniki skušajo skleniti z ZDA dolgoročno pogodbo o finančni pomoči.

PRETORIA, 17. — V glavni kabinici v Pretorii so danes obesili dva belca, Douglasa Veronia in Thimotyja Tandyja. Porotni sodniki so ju pred časom spoznali za krivca namernega umora belopoltega policista in ju obsodili na smrt.

Grob Nixonov napad na ameriške časnikarje

SAN CLEMENTE, 17. — Vse kaže, da je vloga, ki jo je imel ameriški tisk pri razkrivanju ozadja zadeve Watergate močno razburila ameriškega predsednika Nixona. V intervjuju z rabinom Baruchom Korffom, svojim vnetim zagovornikom, je šef Bele hiše maja letos — intervju pa je bil objavljen šele danes — izredno ostro napadel vse časnikarje, katere doži, da so montirali zadevo Watergate, da bi ga strli.

Nixon pravi, da je pred časom mislil na odstop, v primeru, da bi kongres sklenil začeti priti njemu po postopke za odstavitev. Nato pa se je premislil in odločil, da bo branil svoje predsedniško mesto z vsemi močmi.

Po eksploziji peklenkega stroja v londonskem stolpu: policista mirita švicarko in njena otroka, ki jih je tresk bombe hudo prestrašil

PONOVEN VAL TERORISTIČNIH ATENTATOV V BRITANSKI PRESTOLNICI

Bomba v londonskem stolpu: eden mrtev in 40 ranjenih

Ko je eksplozivni naboj počil, je bila stara trdnjava natrpana s turisti - Med ranjenci več otrok, ki bodo pohabljeni za vse življenje

LONDON, 17. — Močan peklenki stroj je danes popoldne eksplodiral v londonskem stolpu, enem od najbolj znanih spomenikov britanske prestolnice. Po prvih vesteh kaže, da je atentat terjal eno smrtno žitev in vsaj 40 ljudi ranjenih, od teh je okrog 10 v življenjski nevarnosti. Bomba je eksplodirala v notranjosti stare trdnjave v tako imenovanem belem stolpu, ki je bil danes popolnoma natrpan s turisti.

Eksplozija v londonskem stolpu je drugi današnji bombni atentat v britanski prestolnici. Davi je v prvih jutranjih urah bomba počila pred palačo ministrstva za zdravstvo v neki južni londonski četrti. Atentat ni terjal človeških žrtev, povzročil pa je znatno gneto škodo.

Uničevalni tresk v stari londonski trdnjavi v središču mesta je povzročil preplah med številnimi obiskovalci. Bomba, ki je bila skrita pod stari stolp, je vrgla nekaj metrov daleč več stolet težki top in dobesedno zdrobila 5 cm debela vrata orožarnice. Takoj nato se je iz stolpa dvignil stebel gostega črnega dima. Kaže, da kljub silovitosti eksploziji, stari in debeli zidovi trdnjave niso bili poškodovani.

Pogled zbirke starih časopisov je pokazal, da je januarja 1885. leta v belem stolpu eksplodirala druga bomba. Tudi takratni atentat je bil povezan z neredi zaradi irskega vprašanja.

Val bombnih atentatov, ki ga preslikovalci pripisujejo severnoirski polovojaki katoliški organizaciji IRA, se je začel marca lani, ko so teroristi minirali vrsto javnih poslopij. Policija je pravočasno odkrila in onesposobila nekaj peklenkih strojev, drugi pa so počili in ranili nad 200 ljudi. Teroristične akcije so se v raznih predelih nadaljevale vse do oktobra, ko se je val atentatov nekoliko polegel. Kaže pa, da so z začetkom poletja teroristi spet odločili povzročiti med Londončani psihozo bombe. V noči med soboto in nedeljo, sta močna eksplozivna naboja počila v Manchesteru in Birminghamu, davi pa je bomba eksplodirala pred palačo zdravstvenega ministrstva.

že, da je največ ranjenec nemški študent v danskega rodu. Med ranjenici je več otrok, ki so bili hudo opečeni. Za nekatere zdravnik meni, da jim bodo morali odrezati nogo ali roko, ki jim jo je bomba hudo poškodovala.

Minerici so ugotovili, da je šlo za temperano bombo. Robert Hunter, kooperativni vodja Scotland Yarda je izjavil: «Teroristi nas niso obvestili o atentatu, da bi pravočasno posegli in izpraznili trdnjavo. Njihov namen je bil sejati smrt in povzročiti psihozo bombe.»

Londonski stolp je eden od najstarejših londonskih spomenikov. Graditi ga je začel leta 1088 Viljem Osvojevalec. Stara trdnjava, v kateri hranijo bajni kraljevi zaklad, je vezana na najbolj tragične dogodke britanske srednjeveške zgodovine. Med drugimi so v trdnjavi obglavili škotsko kraljico Marijo Stuart.

Pregled zbirke starih časopisov je pokazal, da je januarja 1885. leta v belem stolpu eksplodirala druga bomba. Tudi takratni atentat je bil povezan z neredi zaradi irskega vprašanja.

Val bombnih atentatov, ki ga preslikovalci pripisujejo severnoirski polovojaki katoliški organizaciji IRA, se je začel marca lani, ko so teroristi minirali vrsto javnih poslopij. Policija je pravočasno odkrila in onesposobila nekaj peklenkih strojev, drugi pa so počili in ranili nad 200 ljudi. Teroristične akcije so se v raznih predelih nadaljevale vse do oktobra, ko se je val atentatov nekoliko polegel. Kaže pa, da so z začetkom poletja teroristi spet odločili povzročiti med Londončani psihozo bombe. V noči med soboto in nedeljo, sta močna eksplozivna naboja počila v Manchesteru in Birminghamu, davi pa je bomba eksplodirala pred palačo zdravstvenega ministrstva.

italijanske obveščevalne službe je takoj odjeknil v parlamentu, kjer so komunistični poslanci Spagnoli, D'Alessio in Malagugini zahtevali od obrambnega ministrstva pojasnila v zvezi z generalnoizviškami. Kot je znano je visoki častnik, ki je vodil preiskovalno komisijo o zlorabah SIFAR, poudaril, da je parlament dobil le polovico njegovega poročila.

Popović in Artjukin pred vrnitvijo na Zemljo

MOSKVA, 17. — Polet sovjetskih kozmonavtov polkovnika Pavla Popoviča in podpolkovnika Jurija Artjukina z vesoljskega ladja «Sajuz 14» se bliža h koncu. Danes je sovjetska časopisna agencija TASS sporočila, da se vesoljca počutita dobro in da nadaljujeta raziskave, ki so v načrtu.

Popović in Artjukin sta poletela v vesolje z vesoljske ladje «Sajuz 14» 3. julija. Po dveh dneh sta se preselila v vesoljsko postajo «Sajuz 3». Mogoče že jutri ali pa jutrišnjem bosta spet stopila v «Sajuz 14» ter se vrnila na Zemljo.

Generalni tajnik OZN Kurt Waldheim je sprejel na znane razsodbo, ki jo je v aprilu letos izrekel sodišče «Russell II.» so stali ob strani, ko je junta strmo glasila vladno predsednika Allendeja, znašli pod udarci vojaške diktature.

HAAG, 16. — Zunanja ministra Nizozemske Van Der Stoel in Francije Sauvagnargues sta imela danes triurni pogovor na sedežu nizozemskega zunanjega ministrstva. Po neuradnih vesteh naj bi razpravljala o konferenci o varnosti in sodelovanju v Evropi ter o mednarodnem političnem položaju splol.

HAAG, 16. — Prizivno sodišče v Benetkah je danes oprostilo ob zaključku preiskovalnega postopka bivšega policijskega komisarja Juliana obtožbe, da je ponaredil nekatere dokaze, da bi pripeljal pred sodnike pripadnike padovske fašistične organizacije. Benesko generalno pravdnštvo je vložilo priziv proti razsodbi na kasacijsko sodišče.

Godogdi, ki so privedli komisarja Juliana na zatožni klop, so se pripetili leta 1969 v Padovi. Tedaj je bil komisar načelnik letedelega oddelka padovske kvesture in je prvi prišel na sled fašističnim prevratnikom, ko je vodil preiskavo o napadu na rektorja padovske univerze Opochera.

Komisar pa je s tem stopil na prste vplivnim padovskim osebnostim, ki so ga obtožile, da je po-

UMRL JE GIGI GHIROTTI «POPOTNIK SKOZI DOLGI TUNEL BOLEZNI»

Časnikar je s posebnega zornega kota na smrt obsojenega opazovalca, prikazal brezupni položaj bolnika v italijanskih bolnišnicah

VICENZA, 17. — Na oddelku za oživiljanje civilne bolnišnice v Vicenzi je davi ob 10.30 urah časnikar Gigi Ghirotti, spopotnik skozi dolgi tunel boleznih.

Ghirotti je bil star 54 let in je že tri leta bolehal za rakom. Z novinarstvom se je začel ukvarjati leta 1945 v uredništvu lista «Il Giornale di Vicenza», nato je postal urednik turinske «Stampa», nato tednika «L'Europeo» in končno se je vrnil k turinskemu časniku kot posebni dopisnik. Za svoje delo je Ghirotti dobil več priznanj, med katerimi časniškarske nagrade «Saint Vincent», «Marzotto» in «Sardenna», milijonom Italijanov pa bo verjetno ostal v trajnem spominu kot človek, ki jih je popeljal skozi dolgi predor boleznih, človek, ki jim je razkril tragični položaj bolnika v italijanski družbi.

Ghirotti je davi izgubil svoj dvojni z gospodom Hadgkinam, skrivnostnim, zločevcem in zahrbtnim nasprotnikom, kot je sam imenoval svoje bolezni. Z njim se je dvoobojno jeval tri leta («ne morem popustiti» — je večkrat poudaril — ker bi izdal svoje občinstvo: družino, prijatelje, bralce in televizijske gledalce). Njegova smrt, smrt kronista, ki je govoril o razvoju svoje bolezni, ki je seznanil milijone gledalcev s težavnim položajem bolnika, vzbuja v vseh globoko žalost.

Bilo je 27. maja lani, ko se je Ghirotti, 54-letni časnikar iz Vicenze, pojavil na televizijskih zaslonih pred desetinami milijoni gledalcev in preprosto rekel: «Imam rak; časnikar sem in moram vas seznaniti s svojimi občutki, ker je obveščanje prva dolžnost časnikarja.» In govoril je o vsem. Ne samo o svoji bolezni, o svojih občutkih, pač pa tudi o vprašanju bolnišnic, zdravstvene službe na splošno, ki jih je kot na smrt obsojen kronist gledal in spoznal s posebnega zornega kota.

Ghirotti je govoril le malo o sebi in to brez retorike in patetičnega tona: izkoristil je priložnost, da je ostro obsodil stanje v italijanskih bolnišnicah. Čeprav v mirnem, tihem tonu, je njegov poziv globoko odjeknil v srcih vseh, ki so ga poslušali. Paradoksalno je tako grenka oddaja, ki je bila na sporodu istočasno s športno oddajo, doživela velik uspeh.

Zadnjič se je časnikar iz Vicenze prikazal na televizijskih zaslonih pred dobrim mesecem in že spet je govoril o svoji bolezni, o «potovanju po civilnih bolnišnicah in ne po zasebnih klinikah, kjer človek mora živeti odločeno trenutke svojega življenja, tako kot jih živi večina sodržavljanov.»

Govoril je o brezupni počasnosti analiz, o dolgih urah v bolnišnici, ko se ti zdi, da se je čas ustavil, o zdravstvenih, ki ga se ne prikažejo, o bolniku, ki ga vozijo sem ter tja po hodnikih in končno v operacijsko sobo, o bolnem človeku, ki postane brezpomemben objekt, anonimna klinična kartela.

«Moje potovanje po tunelu boleznih — je dejal Ghirotti — je bilo nujno, saj je družba dvignila okrog boleznih najpomembnejši in tudi najbolj kruti zid tajnosti, kot če bi bila bolezni

krivda, sramotna napaka, ki jo moramo prikriti za vsako ceno. Posledica takega pristopa je, da so bolnišnice postale koncentracijske taborišča in bolniki sužnji, brez pravice, ki bi jih jim kot zdravim, nihče ne krtil.»

Ko ga je televizijski urednik Macchi vprašal, od kod tako trdna volja, da se bori proti bolezni, mu je Ghirotti odgovoril: «Najbolj brezupni dnevi naše države, so bili zame velika moralna šola. V letih

ZA STAVO ODGRIZNIL PAPIGI GLAVO

Vse kaže, da pred kratkim tudi človek, ki bo do smrti ogrizel žival ne bo več vest, čeprav tako piše v vseh časniškarskih priročnikih. Navada se je že tako razpasla, kot da bi ljudje imeli pri grizenju živih živali poseben užitek. Tako je tudi neki Anglež za stavo odgriznil glavo papigi, ki je že dobrih deset let s svojim srečanjem razveseljevala goste hotela «Pri vrtnici in kronici».

NEMŠKI ŠKRTI

Finski cariniki so v zadnjih dneh izredno postrili nadzorstvo nad nemškimi turisti, ki pridejo poleti na odvih v deželo tisočerič jezer. Koreniti poseg so zahtevali finski hotelirji in gostilničarji, ki so bili zaradi nemških turistov skoraj ob zaslužek. Škrti gostje so vzeli s seboj na počitnice ogromne zaloge hrane, da bi prišli čim čim prej. Nekaterim so cariniki zaplenili nekaj večer krompirja in korenja, več zabojer zelja in klobas ter nekaj sodčkov piva in več velikih steklenic zganja.

Res je, da bo spričo strogosti finskih carinikov val nemških turistov znatno upadel, verjetno pa bodo turistični delavci imeli od tega le korist.

STRABEN LJUSTENI FILMA

Paul Morgan iz Miamijske sodi med najbolj vnete gledalce filmskih predstav. Možakar, ki je po rodu Jugoslovčan, je v zadnjih desetih letih presedel kar 55.000 ur v kinodvoranah in potroši za ustnince več kot 5.000 dolarjev (okrog 3 milijone lir).

Zakaj tako vztrajno sili v kino? Ker je v pokojju in se doma dolgočas.

1943-1945, ko smo se kot majhna peščica borili za svobodo, za človekovo dostojanstvo. S svojim biomo hočem počastiti spomin na takratne tovaršice, ki so padle, ne da bi dočim kati dneva osvoboditve. Zelo sem jim hvaležen.» Bile so zadnje besede, ki jih je izrekel na televiziji.

SPOROČILO TAJNIKA OZN PREDSEDNIKU SODIŠČA «RUSSELL II.»

Sprejeta razsodba proti Čilu

K. Waldheim bo seznanil prizadete države

RIM, 17. — Generalni tajnik OZN Kurt Waldheim je sprejel na znane razsodbo, ki jo je v aprilu letos izrekel sodišče «Russell II.» so stali ob strani, ko je junta strmo glasila vladno predsednika Allendeja, znašli pod udarci vojaške diktature.

HAAG, 16. — Zunanja ministra Nizozemske Van Der Stoel in Francije Sauvagnargues sta imela danes triurni pogovor na sedežu nizozemskega zunanjega ministrstva. Po neuradnih vesteh naj bi razpravljala o konferenci o varnosti in sodelovanju v Evropi ter o mednarodnem političnem položaju splol.

HAAG, 16. — Prizivno sodišče v Benetkah je danes oprostilo ob zaključku preiskovalnega postopka bivšega policijskega komisarja Juliana obtožbe, da je ponaredil nekatere dokaze, da bi pripeljal pred sodnike pripadnike padovske fašistične organizacije. Benesko generalno pravdnštvo je vložilo priziv proti razsodbi na kasacijsko sodišče.

Godogdi, ki so privedli komisarja Juliana na zatožni klop, so se pripetili leta 1969 v Padovi. Tedaj je bil komisar načelnik letedelega oddelka padovske kvesture in je prvi prišel na sled fašističnim prevratnikom, ko je vodil preiskavo o napadu na rektorja padovske univerze Opochera.

Komisar pa je s tem stopil na prste vplivnim padovskim osebnostim, ki so ga obtožile, da je po-

0 povezavi med SID in «črnimi mrežami»

MILAN, 17. — V intervjuju z urednikom tednika «L'Europeo» je bivši agent SID Enzo Salcioli, ki je pred nekaj leti pobežnil v tujino, poudaril, da so med «vročo jesenjo» nekateri častniki obveščevalne službe pripravljali državni udar, da bi preprečili levici, da se polasti oblasti. Pučisti naj bi stopili v akcijo takoj po umoru policijskega agenta Annarumme, a nekaj se je zataknilo in poskus je propadel.

Salcioli trdi nadalje, da je neki častnik SID, baje poikovník z bojnim imenom «penna nera» vpleten v bombe atentate, ki so v teh letih terjali na desetine človeških žrtev. Bivši agent poudarja, da gre verjetno za provokatorja, pribija pa da ne ve, v čigavi službi je skrivnostni agent.

Vprašanje komunistov obrambnemu ministru o izjavah gen. Beolchinija

RIM, 17. — Intervju generala Beolchinija z urednikom tednika «Il Mondo» o zlorabah in deviacijah

GROB IZPAD PORTUGALSKIH KOLONIALISTOV V ANGOLI

Pokol temnopoltega prebivalstva v Luandi

Po podatkih osvobodilnega gibanja naj bi bilo skoraj 90 žrtev

LUANDA, 17. — Glavno mesto Angole Luanda je bila doslej edina oaza mira v tej afriški koloniji, kjer vojna divja že več kot deset let. Pred nekaj dnevi pa so tudi tu izbruhnili hudi rasni nemiri, ki so po podatkih angolskih osvobodilnih gibanj terjali nad sto mrtvih med temnopoltim prebivalstvom. Kontingenti vzrok eksplozije nastaja je bil umor belopoltega taksista, verjetno pa je to le iskra, ki je zanetila požar, ki je že dalj časa tlel pod pepelom. Resnične vzroke izbruha nastaja gre iskati v dolgotrajnem nasprotju med zatiranim temnopoltim prebivalstvom in belimi kolonialisti, ki živčno reagirajo na občutek, da jim po tolikih letih obust uhaaja iz rok.

Po umoru taksista so tolpe kolonialističnih skrajnežev napadle revne četrti, v kateri živi temnopolto prebivalstvo, tako imenovane predmestne «mochees». Nesrečnice, ki so padli v zasedo so zveržnili pretepli in nato do smrti zabodli tiste, ki so skušali zbežati, pa so postrelili.

Po podatkih iz uradnih krogov je kazenska ekspedicija terjala šest mrtvih in okrog deset ranjenih. Kaže pa, da so oblasti občutno zmanjšale tragični obračun noči nastila, da bi preprečile izbruh jeze Afričanov. Po vesteh iz krogov osvobodilnih gibanj, naj bi kolonialisti ubili vsaj 38 ljudi in jih hudo ranili 75.

Portugalska vojska in policija nista mogli (ali nista hoteli) preprečiti kazenske odprave skrajnežev proti temnopoltemu prebivalstvu. Zato so 15. julija pomožne čete, v katerih so predvsem temnopolti vojaki, množično demonstrirale pred luandsko vojašnico in zahtevale dovoljenje, da lahko branijo svoje brate pred nasiljem belcev.

Istočasno je temnopolto prebivalstvo uprizorilo močno manifestacijo pred guvernerjevo palačo. Portugalska vojska je streljala proti demonstrantom. Obračun incidentov je 16 mrtvih in 70 ranjenih po uradnih podatkih, nad 50 mrtvih in še veliko več ranjenih po podatkih osvobodilnega gibanja.

Petnajste julija popoldne je bil pogreb žrtev nastila kolonialistov. V žalnem sprevedu je bilo na desetisoče Afričanov, med katerimi veliko temnopoltih vojakov. Ogromna množica je ponosno pela himno osvobodilnega gibanja MPLA «Bojimo se in Angolo bo zmagnala». Prviti, so presenečeno poudarjali portugalski častniki, so se v Luandi pojavile črno-rdeče zastave z rumeno zvezdo osvobodilnega gibanja MPLA in napisi, ki so zahtevali priznanje neodvisnosti Angoli.

Na guvernerjev ukaz je portugalska vojska prevzela vse funkcije policije. Oblasti so prepovedale civilistom, da bi hodili po mestu obo-roženi, kljub temu pa nasilnih dejanj ni bilo še konec. Včerajšnji listi so poročali o ponovnih spopadih, ki so terjali veliko človeških žrtev. Vojska je obkolila četrti temnopoltega prebivalstva in jih stisnila v jeklene klešče. Luanda živi v vzdušju negotovosti in terorja.

Madame Giroud med ministri

Nova državna tajnica Francoise Giroud na uradni sliki s sestanka francoskega ministrskega sveta pod predsedstvom novega predsednika republike Giscard d'Estaing.

Ena od njih, Simone Veil, je minister za delo, ostale pa tajnice. Giroudova, ki je med drugim tudi odgovorna urednica tednika «L'Express», bo vodila resor za čen-

ski položaj. Kljub temu, da je le tajnica, je bila Giroudova povabljen na sejo ministrskega sveta, zaradi česar poznavalci razmer v elizejski palači menijo, da bo nova francoska vlada dokončno sestavljena.

Ena od njih, Simone Veil, je minister za delo, ostale pa tajnice. Giroudova, ki je med drugim tudi odgovorna urednica tednika «L'Express», bo vodila resor za čen-

ski položaj. Kljub temu, da je le tajnica, je bila Giroudova povabljen na sejo ministrskega sveta, zaradi česar poznavalci razmer v elizejski palači menijo, da bo nova francoska vlada dokončno sestavljena.

Ena od njih, Simone Veil, je minister za delo, ostale pa tajnice. Giroudova, ki je med drugim tudi odgovorna urednica tednika «L'Express», bo vodila resor za čen-

ski položaj. Kljub temu, da je le tajnica, je bila Giroudova povabljen na sejo ministrskega sveta, zaradi česar poznavalci razmer v elizejski palači menijo, da bo nova francoska vlada dokončno sestavljena.

Ena od njih, Simone Veil, je minister za delo, ostale pa tajnice. Giroudova, ki je med drugim tudi odgovorna urednica tednika «L'Express», bo vodila resor za čen-

ski položaj. Kljub temu, da je le tajnica, je bila Giroudova povabljen na sejo ministrskega sveta, zaradi česar poznavalci razmer v elizejski palači menijo, da bo nova francoska vlada dokončno sestavljena.

Ena od njih, Simone Veil, je minister za delo, ostale pa tajnice. Giroudova, ki je med drugim tudi odgovorna urednica tednika «L'Express», bo vodila resor za čen-

Sestavljena nova portugalska vlada

LIZBONA, 17. — Portugalska vladna kriza je rešena. Predsed-

ski položaj. Kljub temu, da je le tajnica, je bila Giroudova povabljen na sejo ministrskega sveta, zaradi česar poznavalci razmer v elizejski palači menijo, da bo nova francoska vlada dokončno sestavljena.